

**UCHWAŁA NR XXI/168/2021
RADY GMINY DRZYCIM**

z dnia 30 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz.U z 2020 r., poz. 713 z późn.zm.)¹⁾,art. 16b, art. 17 ust.1 pkt 1 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (DZ.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.)²⁾ Rada Gminy w Drzycimiu.

uchwała:

§ 1. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim na lata 2021-2026 – stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Drzycim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

¹⁾ Zmiany wyżej wymienionej Ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020 r., poz. 1378

²⁾ Zmiany wyżej wymienionej Ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020 r., poz. 2369

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DRZYCIM

Załącznik do uchwały Nr XXI/168/2021
RADY GMINY DRZYCIM
z dnia 30 marca 2021 r.

NA LATA 2021-2026

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	4
1. Metodyka opracowywania Strategii	5
2. Kontekst planowania strategicznego	6
3. Uwarunkowania formalne opracowania Strategii	7
4. Spójność z dokumentami strategicznymi	10
II. Charakterystyka gminy Drzycim	13
1. Położenie	13
2. Sytuacja demograficzna	14
3. Kapitał społeczny i gospodarczy	16
3.1. Sytuacja gospodarcza i finanse publiczne	16
3.2. Rynek pracy	21
3.3. Wychowanie i edukacja	22
4. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna	26
5. Kultura, sport i rekreacja	28
6. Opieka zdrowotna	29
7. Bezpieczeństwo publiczne	30
8. Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych	31
8.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami	31
8.2. Pomoc społeczna	33
8.3. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	40
III. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych	41
1. Dziedziny planowania strategicznego	42
1.1. Wspieranie rodziny	42
1.2. Wsparcie osób niepełnosprawnych	48
1.3. Zdrowie psychiczne	53
1.4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz hazardu	56
1.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	65
1.6. Aktywność i integracja społeczna seniorów	72
1.7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	77
1.8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa	83

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

1.9. Problem przestępczości	90
1.10. Rewitalizacja społeczna	92
2. Analiza SWOT	94
3. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	97
4. Zakładane rezultaty realizacji strategii	98
5. System wdrażania strategii	98
6. Monitoring	99
7. Ramy finansowe	100
8. Ewaluacja	102
8.1. Zakres ewaluacji	102
8.2. Sposób ewaluacji	102
8.3. Narzędzia ewaluacji	102
8.4. Okres ewaluacji	103
9. Ocena ryzyka	103
IV. Wnioski i podsumowanie	104
V. Bibliografia	106
VI. Spis rysunków, wykresów i tabel	108
1. Spis rysunków	108
2. Spis tabel	108
3. Spis wykresów	109

Wykaz skrótów:

UG – Urząd Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

PP – Posterunek Policji

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

KGW – Koło Gospodyń Wiejskich

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim na lata 2021-2026¹ jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Drzycim. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów Strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Badania wskazują, iż „zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”².

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- wspieranie rodziny,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integrację społeczną seniorów,
- promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości
- rewitalizację społeczną.

¹ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim na lata 2021-2026” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

² Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013, s. 10.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej gminy Drzycim.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o zaangażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

1. METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii wykorzystano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy samorządowej potrzeby,

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: Art. 16 b, Art. 17, Art. 19.

aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

2. KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Najważniejszym dokumentem strategicznym dla gminy Drzycim jest przyjęta przez Radę Gminy uchwałą Nr XIV/82/2012 z dnia 22 maja 2012 *Strategia Rozwoju Gminy Drzycim*. Jest ona dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej. Strategia Rozwoju określa najogólniejsze wizje Gminy w przyszłości – pożądany obraz do którego zmierza. Głównym celem tego dokumentu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz poprawa konkurencyjności Gminy. Założeniem strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Strategii Rozwoju Gminy Drzycim. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki społecznej, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące, bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

3. UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „*opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*” – dla gminy oraz „*opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*⁴” – na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.),
4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1492),

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876).

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 322),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 278 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
11. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 875),
12. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
13. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.),
14. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35),
15. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
16. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 322),
17. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
18. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
19. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 288 z późn. zm.),
20. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086),
21. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.),
22. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.),
23. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.),
24. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2020 r. poz. 568),
25. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 284 z późn. zm.),

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

26. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611),
27. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508),
28. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 695 z późn. zm.),
29. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
30. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
31. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
32. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818),
33. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,
34. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
35. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
36. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
37. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061),
38. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.).

4. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uspoźnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

W opisywanym zakresie, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanymi także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy,
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy,
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego,

- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej,
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych,
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej,
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań tych wymieniono: wzrost i konkurencyjność, sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową oraz adaptacyjność zasobów pracy, odpowiedni potencjał infrastruktury, bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne, gospodarkę opartą na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego, solidarność i spójność regionalną, poprawę spójności społecznej, sprawne państwo oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku wytycza obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

⁵ Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku wraz z „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Programowa zgodność Strategii z:

- „Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”,
- „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”,

stwarza szansę na uruchomienie montażu finansowego dla realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części operacyjnej Strategii.

Wśród ważnych instrumentów finansowania projektów należy wymienić Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), jako zupełnie nowe narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, przy pomocy którego partnerskie jednostki samorządu terytorialnego mogą realizować wspólne przedsięwzięcia.

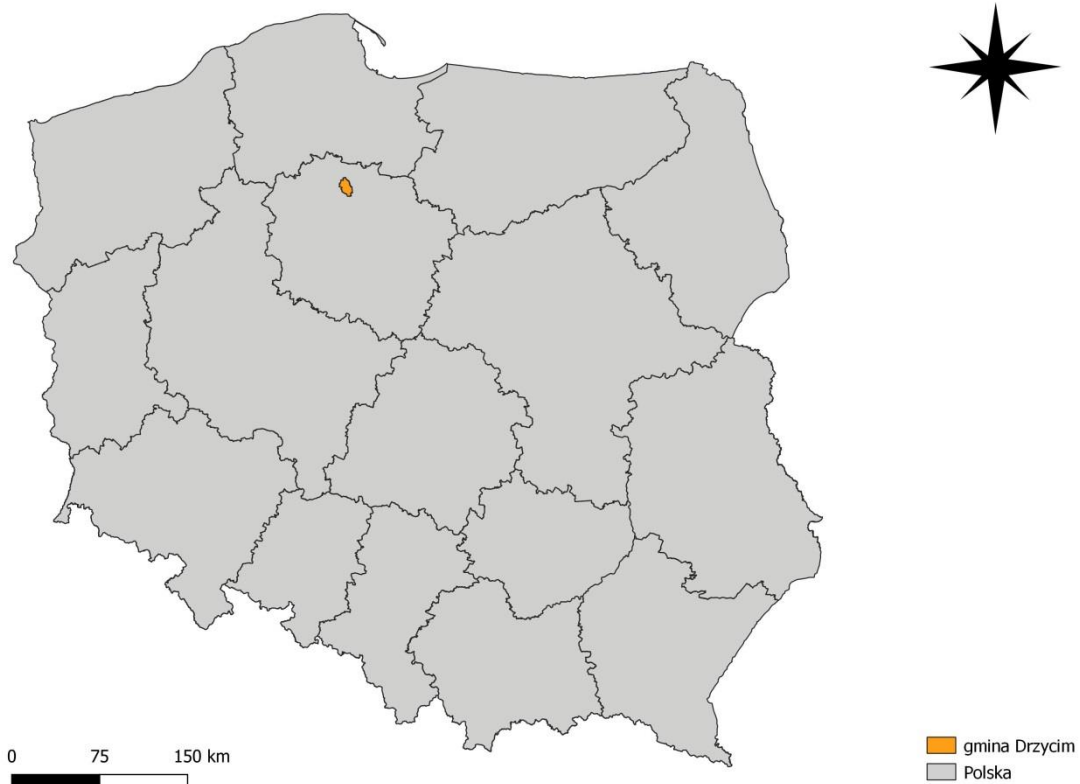
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY DRZYCIM

1. POŁOŻENIE

Gmina Drzycim to gmina wiejska położona w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim. Powierzchnia Gminy wynosi 108 km² i stanowi 7,3% powierzchni powiatu. 60% terenu Gminy to użytki rolne, natomiast 33% zajmują lasy. Gmina graniczy:

- od północy z gminą Osie,
- od wschodu z gminą Jeżewo,
- od południa z gminą Świecie,
- od południowego zachodu z gminą Bukowiec,
- od zachodu z gminą Lniano.

Rysunek 1. Położenie gminy Drzycim na mapie Polski

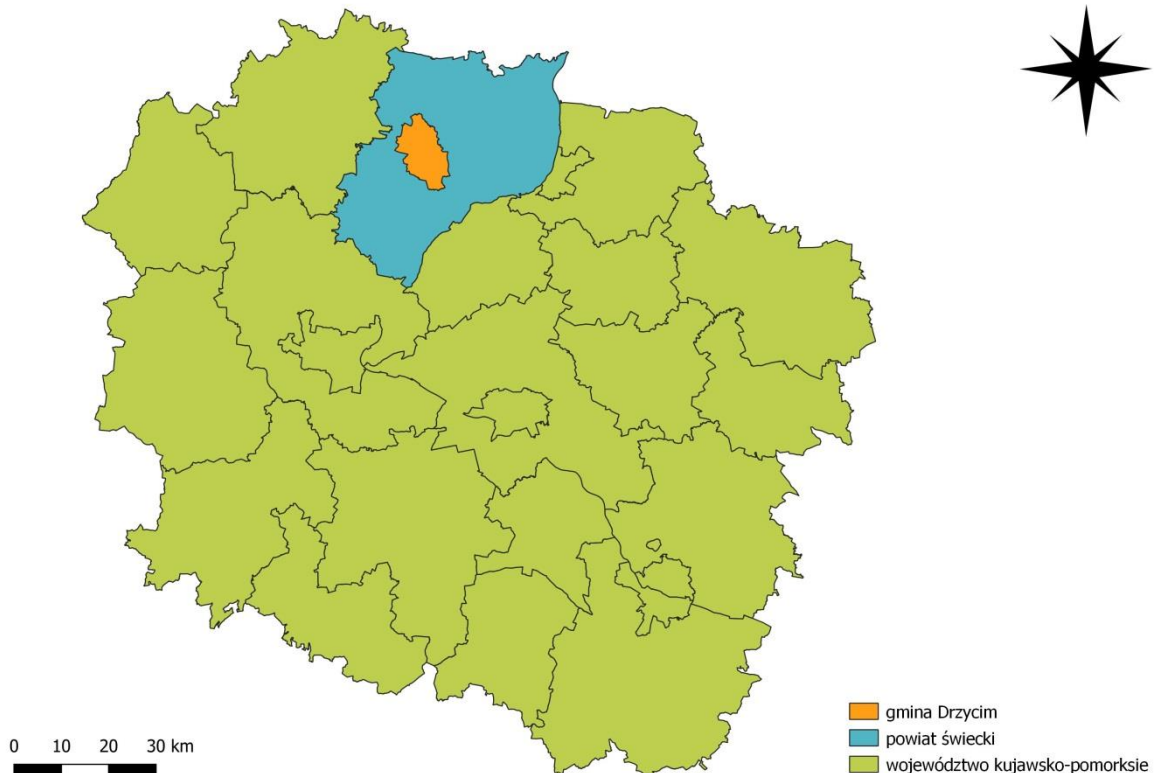

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (bdot10k)

Gmina Drzycim podzielona jest na 11 sołectw tj.: Biechówko, Dąbrówka, Dólsk, Drzycim, Gacki, Gródek, Jastrzębie, Krakówek, Mały Dólsk, Sierosław, Wery. W obrębie Gminy znajduje się łącznie 19 wsi.

Przez gminę Drzycim przechodzi droga wojewódzka nr 239 relacji Błędzimy – Świecie oraz linia kolejowa Laskowice – Chojnice.

Rysunek 2. Gmina Drzycim na tle województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (bdot10k)

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Liczba ludności na terenie gminy Drzycim pod koniec 2019 roku wyniosła 4 897 osób (stan na 31.12.2019). Pod względem płci, niewielką przewagę mieli mężczyźni – 51,2% (2 509 osób), a liczba kobiet równa była 2 388 osobom (tj. 48,8% ogółu ludności). W okresie 2017-2019 liczba mieszkańców Gminy zmniejszyła się o 124 osoby (tj. o 2,5%).

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Drzycim z podziałem na płeć w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019
Ogółem	Osoba	5 021	4 952	4 897
mężczyźni	Osoba	2 564	2 534	2 509
	%	51,1	51,2	51,2
kobiety	Osoba	2 457	2 418	2 388
	%	48,9	48,8	48,8

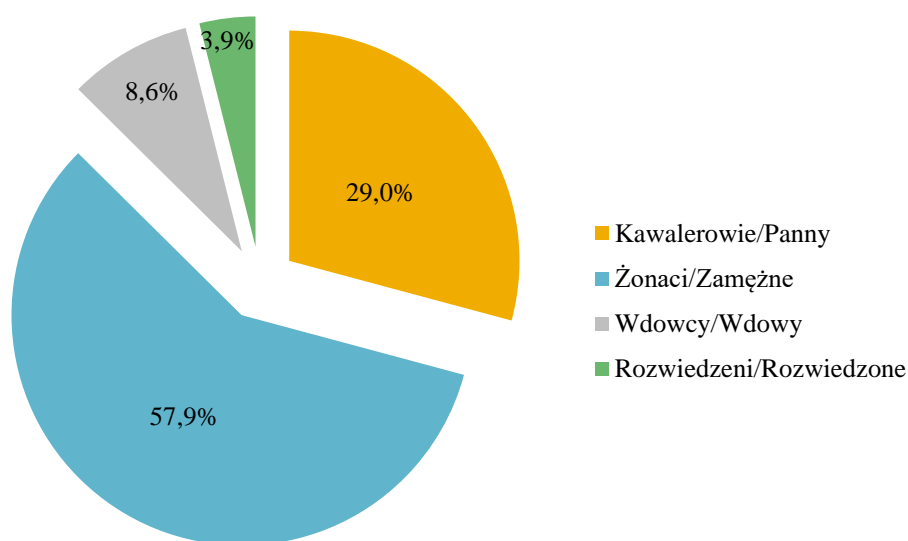
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Współczynnik feminizacji dla gminy Drzycim wynosi 95, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 95 kobiet. Wskaźnik ten jest niższy w porównaniu do wskaźnika feminizacji w województwie kujawsko-pomorskim, który kształtuje się na poziomie 106.

Mieszkańcy gminy Drzycim zawarli w 2019 roku 27 małżeństw, co oznacza, że zostało zawartych 5,5 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to większa wartość w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie wynosi ona 4,6.

Z danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku wynika, że 29,0% mieszkańców gminy Drzycim jest stanu wolnego, 57,9% żyje w małżeństwie, 3,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,6% stanowią wdowy/wdowcy. Stan cywilny mieszkańców obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców gminy Drzycim

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Wskaźnikiem dodatkowo obrazującym dynamikę zmian w strukturze demograficznej jest wskaźnik przyrostu naturalnego. Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w gminie Drzycim jest ujemny i wynosi -21, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -4,25 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2017-2019 przyrost naturalny w Gminie zmniejszał się i w 2019 przyjął wartość ujemną.

Tabela 2. Przyrost naturalny dla gminy Drzycim w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
urodzenia żywe ogółem	60	57	34
zgony ogółem	49	52	55
przyrost naturalny ogółem	11	5	-21

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku zarejestrowano łącznie 56 zameldowań oraz 60 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla gminy Drzycim wynosiło -4. Warto zaznaczyć, że saldo migracji od 2017 roku przyjmowało wartości ujemne, a w 2018 roku było najniższe na przestrzeni ostatnich trzech lat. Szczegółowe informacje dotyczące salda migracji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Migracje na pobyt stały w gminie Drzycim w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
zameldowania	46	36	56
wymeldowania	59	92	60
saldo migracji	-13	-56	-4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

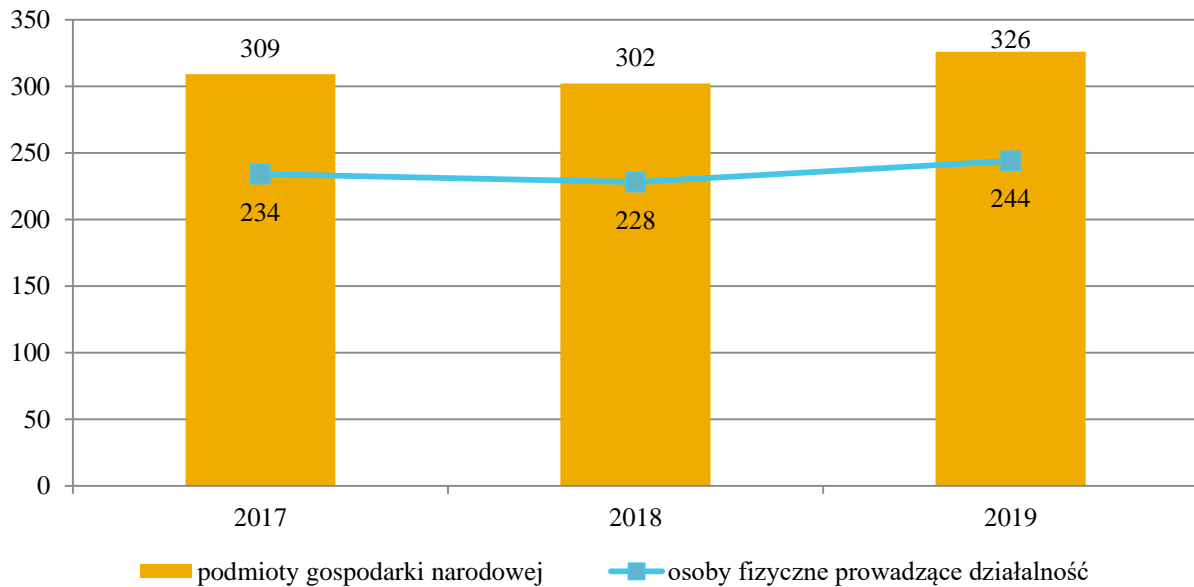
3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY

3.1. SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE

PUBLICZNE

W gminie Drzycim na koniec 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 326 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 244. Podobnie sytuacja wyglądała w 2018 roku kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 228, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 302. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Drzycim uległa wzrostowi o 5,5 pp.

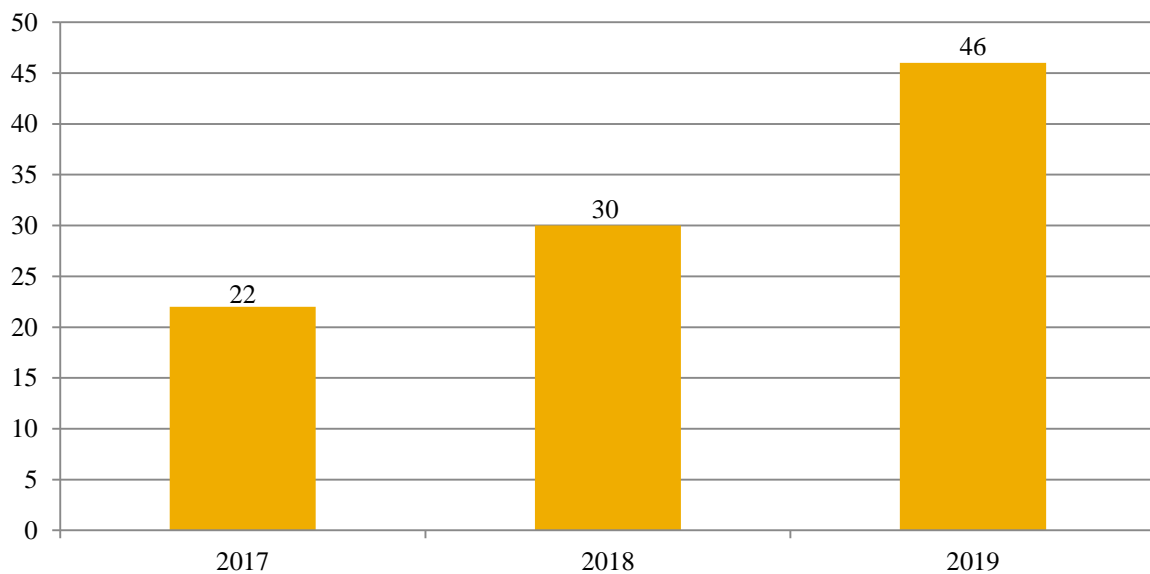
Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku zarejestrowanych zostało 46 nowych podmiotów gospodarki narodowej. W stosunku do 2018 roku oznacza to wzrost o 16 podmiotów, natomiast w porównaniu do roku 2017 o 24. Na przestrzeni analizowanych lat widoczne jest stopniowe zwiększanie się liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w Gminie. Dane w tym zakresie zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w gminie Drzycim według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 313 (stan na koniec 2019 roku), małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest 11, natomiast na terenie funkcjonują 2 średnie przedsiębiorstwa, w których pracuje od 50 do 249 pracowników.

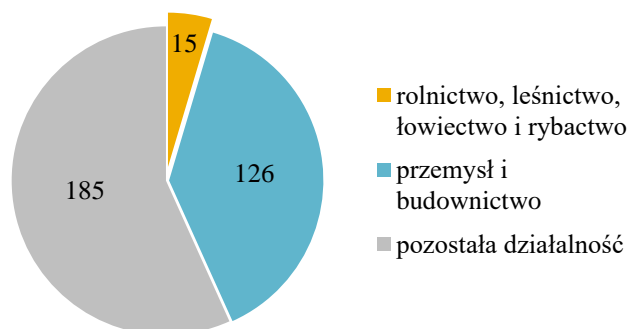
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Drzycim według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku w gminie Drzycim 126 podmiotów zaliczało się do przemysłu i budownictwa, natomiast 15 podmiotów należało do sektora związanego z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Pozostałe podmioty zajmowały się inną działalnością usługową (działalność organizacji pozarządowych, naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego, pozostała indywidualna działalność usługowa).

Wykres 4. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Drzycim w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochodami Gminy są w szczególności:

- dochody własne (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych;
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa.

Dochodami Gminy mogą być również:

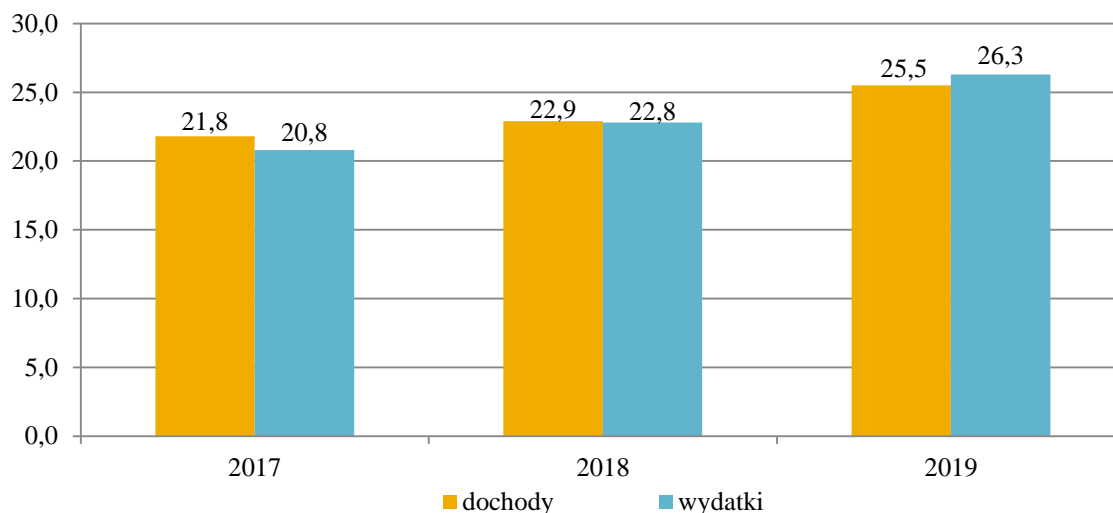
- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki Gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

Struktura dochodów Gminy na przestrzeni lat 2017-2019 stopniowo wzrastała. W 2017 roku dochody Gminy kształtowały się na poziomie 21,8 mln zł, natomiast wydatki były niższe i wynosiły 20,8 mln zł. W 2018 roku nastąpił wzrost zarówno dochodów jak i wydatków gminy Drzycim, przy czym wydatki były niewiele niższe niż dochody, tj. o 0,1 mln zł. W 2019 roku wydatki osiągnęły wartość 26,3 mln zł i jednocześnie przewyższyły dochody o 0,8 mln zł.

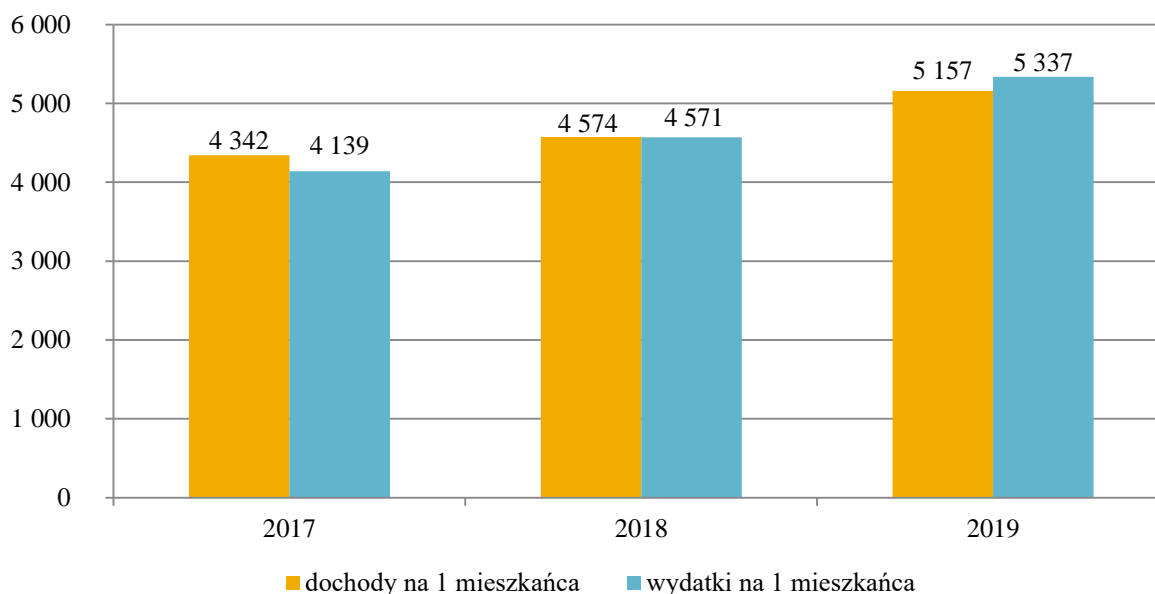
Wykres 5. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochody Gminy w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 5 157 złotych. Wydatki Gminy w przedmiotowym roku, kształtowały się na wyższym poziomie – 5 337 zł. W porównaniu do lat poprzednich widoczny jest wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków na 1 mieszkańca w gminie Drzycim.

Wykres 6. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

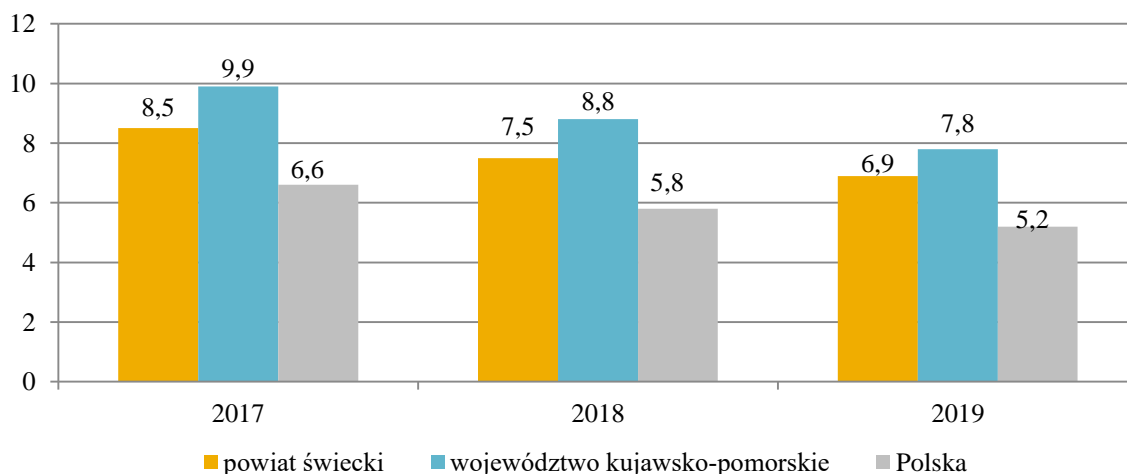
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

3.2. RYNEK PRACY

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie świeckim. W 2019 roku wynosiła ona 6,9%, a więc była niższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie kujawsko-pomorskim (7,8%) i wyższa niż w całej Polsce (5,2%). Od 2017 roku stopa bezrobocia w powiecie świeckim uległa stopniowemu zmniejszeniu, podobnie jak ma to miejsce w całej Polsce i województwie. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie świeckim na przestrzeni lat 2017-2019 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

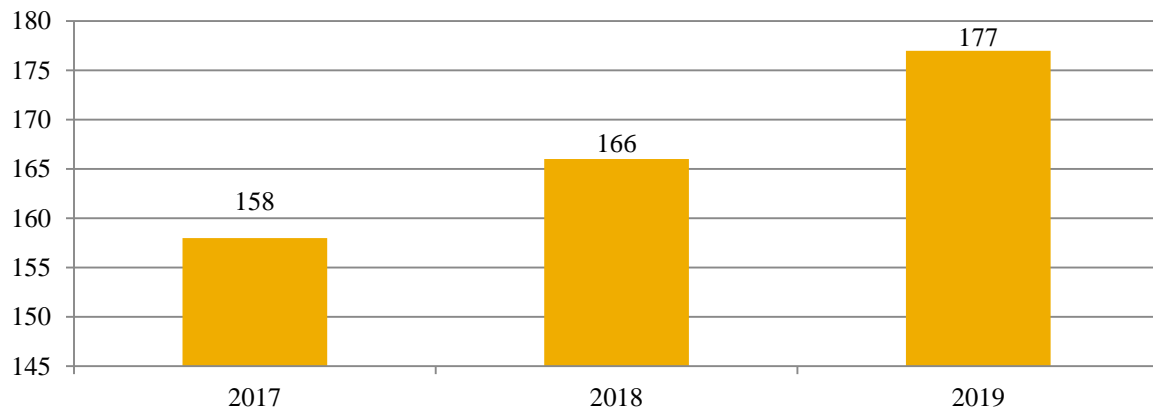

Źródło: dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 rok, w gminie Drzycim na 1000 mieszkańców pracowało 177 osób⁶. Wszystkich pracujących w 2019 roku było 866. Analizując tę kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących mężczyzn jest większy od odsetka kobiet. Mężczyźni stanowili bowiem 55,1% wszystkich pracujących (477 osób), natomiast kobiety 44,9% (389 osób).

⁶ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 8. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Drzycim na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

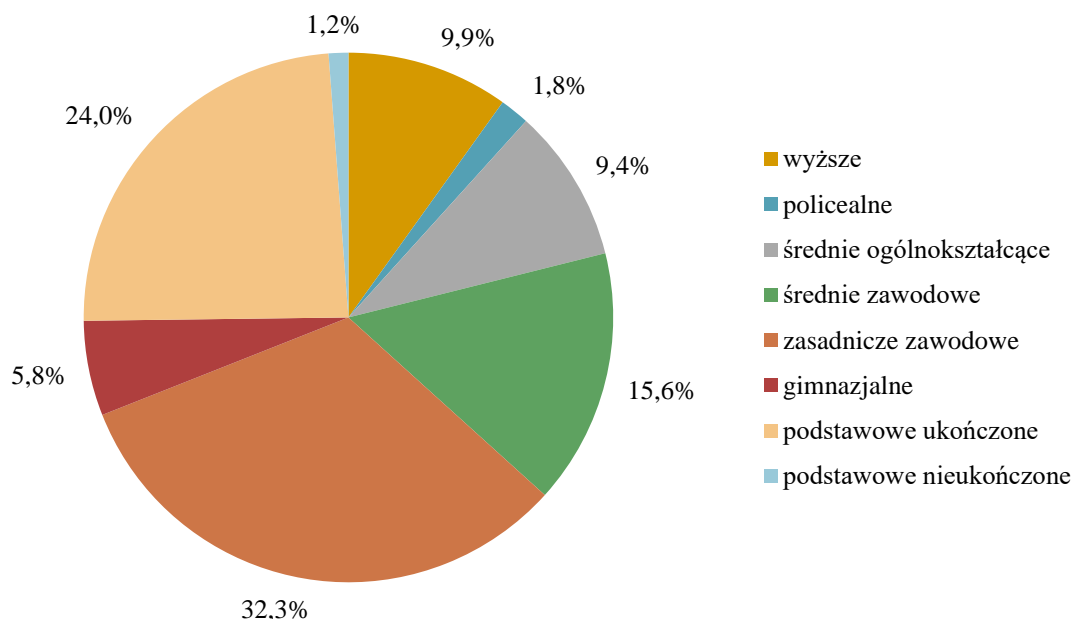
3.3. WYCHOWANIE I EDUKACJA

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców gminy Drzycim przedstawia się następująco:

- 9,9% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 1,8% wykształcenie policealne,
- 9,4% średnie ogólnokształcące,
- 15,6% średnie zawodowe,
- 32,3% zasadnicze zawodowe,
- 5,8% gimnazjalne,
- 24,0% podstawowe ukończone,
- 1,2% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa kujawsko-pomorskiego, mieszkańcy gminy Drzycim mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (27,4%) oraz zasadnicze zawodowe (24,7%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,1%) i podstawowe ukończone (20,5%).

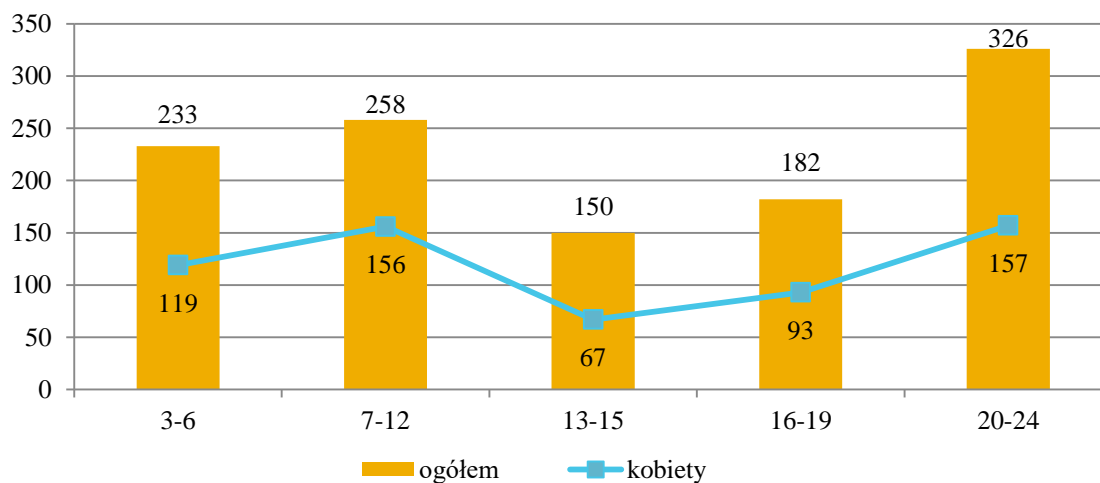
Wykres 9. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 1 249 mieszkańców gminy Drzycim. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 20-24 lata (326 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 7-12 lat (258 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (233 osoby). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 10. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

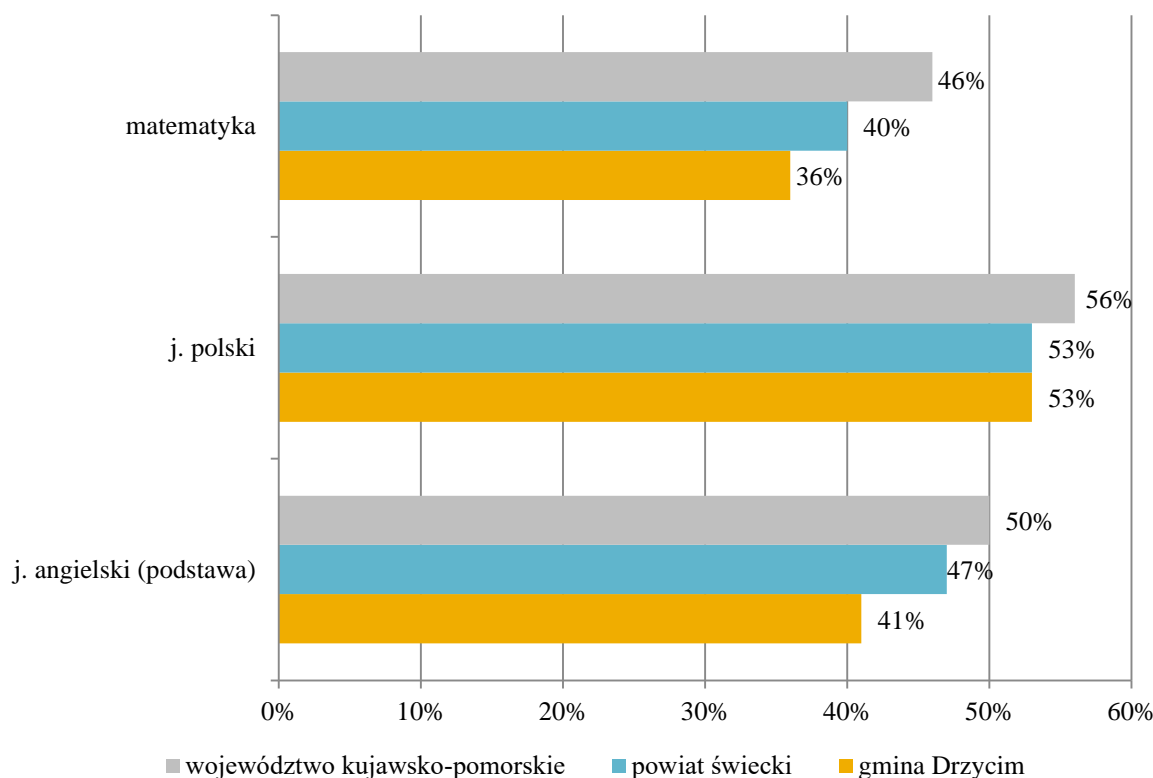
Na terenie gminy Drzycim funkcjonują następujące publiczne szkoły i przedszkola:

- Szkoła Podstawowa z Oddziałem Przedszkolnym im. Alfonsa Hoffmanna w Gródku,
- Zespół Placówek Oświatowych im. Janusza Korczaka w Drzycimiu.

W strukturze oświatowej Gminy znajduje się również Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Sierosławiu z Oddziałami Przedszkolnymi.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Drzycim, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu świeckiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie Gminy uzyskali z niemal wszystkich przedmiotów niższe wyniki w stosunku do uczniów z całego powiatu. Wyjątek stanowi wynik z egzaminu z języka polskiego, który jest równy wynikowi z całego powiatu (53%). Gimnazjaliści najslabiej poradzili sobie z matematyką, gdzie średnia wyniosła 36%, to o 10 pp. mniej niż średnia w całym województwie.

Wykres 11. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy, powiatu i województwa

Źródło: oke.gda.pl

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

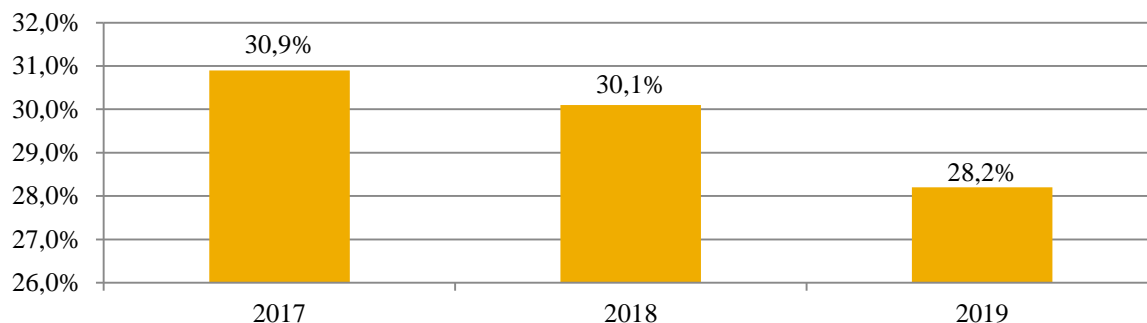
Finansowanie działań oświatowych odbywa się na podstawie przyznawanych subwencji. Subwencja oświatowa jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327) z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego⁷.

W 2017 roku wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły **6 433 676,37 zł**, w 2018 roku kształtowały się na poziomie **6 878 344,99 zł**, natomiast w 2019 roku Gmina poniosła wydatki z tym związane w wysokości **7 439 153,19 zł**.

Co roku na oświatę i wychowanie przeznaczony zostaje znaczny odsetek wydatków Gminy. Analizując poniższy wykres można zauważyć, że nastąpił stopniowy spadek udziału wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w ostatnich latach. W 2018 roku wydatki te stanowiły 30,1% wszystkich wydatków Gminy, natomiast w 2019 roku zmniejszyły się o 1,9 pp.

⁷ <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>

Wykres 12. Udział wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

4. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim to łącznie 1 519 nieruchomości (stan na koniec 2019 roku), w tym jeden lokal socjalny. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie w 2019 roku kształtowała się na poziomie 79,7 m², co jest wartością większą w porównaniu do całego województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie kształtowała się na poziomie 70,6 m² oraz do całego kraju, gdzie jej wartość wynosiła 74,20 m². W przedmiotowym roku wypłacono 157 dodatków mieszkaniowych, co oznacza znaczny spadek w tym zakresie na przestrzeni ostatnich trzech lat.

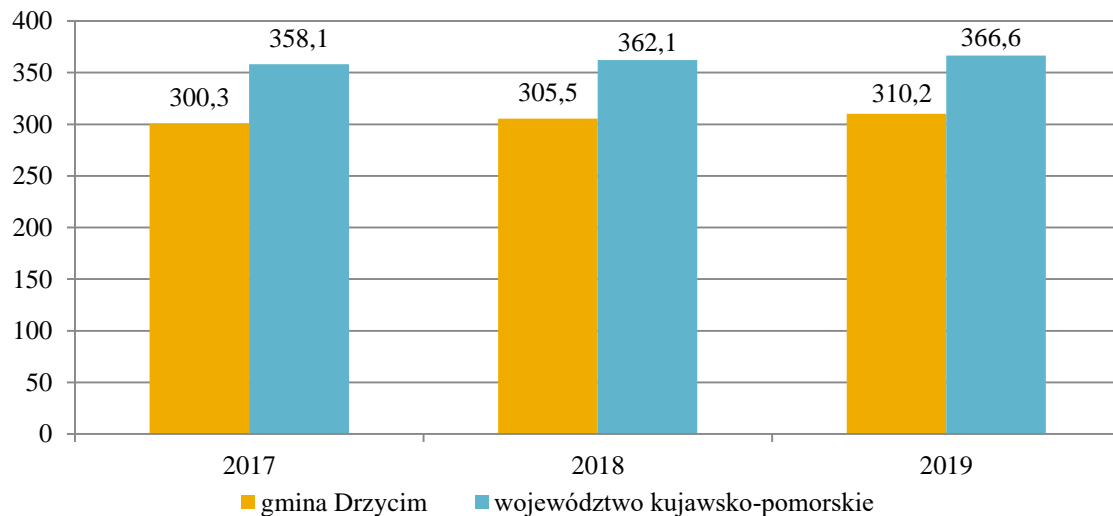
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba mieszkań	1 508	1 513	1 519
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m²)	79,3	79,4	79,7
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	320	228	157

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkań przypadających na każdych 1000 mieszkańców w gminie Drzycim w roku 2019 jest znacznie mniejsza w porównaniu z ich liczbą w województwie kujawsko-pomorskim. W Gminie jest to 310,2 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w całym województwie – 366,6. Możemy zauważyć, że z roku na rok powolnie wzrasta liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. Szczegółowe dane w tym zakresie, na przestrzeni lat 2017-2019 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 13. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Drzycim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystyka instalacji techniczno-sanitarnych w gminie Drzycim według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny na przestrzeni lat 2017-2019 przedstawia poniższa tabela. Z prezentowanych informacji wynika, że mieszkań wyposażonych w wodociąg jest 1 464 (96,4% wszystkich mieszkań), mieszkań wyposażonych w łazienkę – 1 288 (84,8% wszystkich mieszkań), natomiast posiadających centralne ogrzewanie – 1 021 (67,2% wszystkich mieszkań).

Tabela 5. Liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Drzycim na przestrzeni lat 2017-2019

rodzaj instalacji	2017	2018	2019
wodociąg	1 453	1 458	1 464
łazienka	1 277	1 282	1 288
centralne ogrzewanie	1 010	1 015	1 021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Główną działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi Świetlica Gminna. Placówka zajmuje się organizowaniem imprez, zajęć i spotkań mających na celu integrowanie i aktywizowanie mieszkańców, niezależnie od wieku. Wśród zajęć jakie prowadzi Świetlica znajdują się:

- zajęcia z Zespołem Wokalnym Seniorów Jarzębina z Gródka, który reprezentuje Gminę co roku na przeglądzie zespołów seniorów w Świeciu,
- zajęcia z Chórem gminno-parafialnym Cecylia Drzycim, który bierze udział w przeglądach i konkursach w województwie kujawsko-pomorskim,
- zajęcia plastyczne dla dzieci,
- zajęcia teatralne dla dzieci,
- treningi gry w tenisa stołowego.

W 2019 roku na terenie Gminy zrealizowano m.in.:

- bal karnawałowy NSP w Sierosławiu dla 70 osób,
- zabawę karnawałową dla 85 seniorów z Klubu Seniora Niezapominajka,
- Piknik Rodzinny w Gródku dla 250 osób,
- Dożynki Gminne w Dólsku dla ok. 500 osób,
- spotkanie integracyjne dla organizacji działających przy świetlicy dla 80 osób.

Na terenie Gminy funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna w Drzycimiu zajmująca się rozpoznawaniem, rozwijaniem oraz zaspokajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych, edukacją i przygotowaniem małych dzieci do wczesnych kontaktów z książką i biblioteką, pomocą w rozwijaniu umiejętności samokształcenia uczniów, a także ochroną i zachowaniem zbiorów dla przyszłych pokoleń. W ramach działań Biblioteki organizowane są spotkania, wystawy, konkursy dla dzieci i dorosłych.

Wśród najbardziej znanych zabytków w gminie Drzycim wyróżnić można:

- zespół dworski w Gródku, obejmujący drewniany dwór z lat 1756-1765 i park,
- zespół pałacowy w Jastrzębiu, obejmujący pałac z 1910 roku oraz park i zabudowania gospodarcze,
- zespół dworski w miejscowości Lubocheń, obejmujący dwór z pierwszej połowy XIX wieku i park z drugiej połowy XIX wieku.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 13 pomników przyrody, w tym 10 przyrody ożywionej i 3 nieożywionej. Warty uwagi jest także głaz św. Wojciecha w lasach Leosi, który jest trzecim głazem co do wielkości w całej Polsce.

Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna w Gminie składa się z następujących obiektów:

- wielozadaniowego boiska sportowego w Drzycimiu,
- boiska „Orlik” w Drzycimiu,
- placów zabaw w Drzycimiu, Jastrzębiu, Werach, Gródku i Dólsku,
- siłowni zewnętrznej.

W Gminie funkcjonują kluby sportowe, które tworzą odpowiednie warunki do rozwoju zainteresowań sportowych wśród dzieci i młodzieży, m.in.: Klub LZS Korona Drzycim, Uczniowski Klub Sportowy „Wda” Gródek, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Maxus”, Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Olimpia” Drzycim, Gminny Ludowy Klub Sportowy „Drzycimianka” Drzycim oraz Klub GKS „STRUGA” Drzycim.

6. OPIEKA ZDROWOTNA

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Drzycim usługi świadczy Gminna Przychodnia w Drzycimiu przy ul. Dworcowej 20, na której strukturę składają się:

- Poradnia Ogólna,
- Poradnia Dziecięca,
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza,
- Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej,
- Zespół Wyjazdowy Opieki Paliatywnej.

Z danych GUS wynika, że w gminie Drzycim w 2019 roku na 1 przychodnię przypadało 4 897 mieszkańców. Jest to znacznie większa wartość od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła 2 910. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 5,4 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest również wyższą wartością w stosunku do całego powiatu świeckiego. Do dyspozycji mieszkańców jest 1 apteka znajdująca się na terenie Gminy.

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie w porównaniu do powiatu w 2019 roku

wyszczególnienie	Powiat	Gmina
przychodnie	34	1
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 910	4 897
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,4	5,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl/>

7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Drzycim o bezpieczeństwo i porządek dba policjant dzielnicowy z Posterunku Policji w Osiu, który podlega Komendzie Powiatowej Policji w Świeciu.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewniają funkcjonujące w formie stowarzyszeń Ochotnicze Straże Pożarne, działające w Biechówku, Dąbrówce, Drzycimiu, Gackach, Gródku, Jastrzębiu i Sierosławiu. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Drzycimiu jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

8. POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

8.1. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁸. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”⁹. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹⁰.

Na obszarze gminy Drzycim funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Do organizacji działających na terenie Gminy należą:

- Towarzystwo Rozwoju Gminy Drzycim – Gródek, ul. Słoneczna 1a, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Biechówku, Biechówko 1, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrówce, Dąbrówka 1, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Drzycimiu, ul. Młyńska 3, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gackach, Gacki 73 m. 2, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jastrzębiu, Jastrzębie 34a, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sierosławiu, Sierosław 97a, 86-140 Drzycim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gródku, ul. Słoneczna 1B, 86-140 Drzycim,
- Stowarzyszenie Jeździecki Klub Sportowy „Czarna Podkova – Gródek”, Gródek, ul. Laskowicka 1,

⁸ <https://poradnik.ngo.pl/>

⁹ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

¹⁰ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

- Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Sierosław „Razem Łatwiej”, Sierosław 31, 86-140 Drzycim,
- Klub LZS Korona Drzycim, ul. Podgórna 10, 86-140 Drzycim,
- Uczniowski Klub Sportowy „Wda” Gródek, Gródek, ul. Szkolna 5, 86-140 Drzycim,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Maxus”, ul. Broniewskiego 2, 86-140 Drzycim,
- Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Olimpia” Drzycim, ul. Podgórna 10, 86-140 Drzycim,
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Drzycimianka” Drzycim, ul. Młyńska 19, 86-140 Drzycim,
- Klub GKS „STRUGA” Drzycim, ul. Broniewskiego 2, 86-140 Drzycim,
- Biechowskie Stowarzyszenie Społeczne Biechowo 7, 86-140 Drzycim.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie współpracy Gminy Drzycim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok*, który został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Drzycim Nr X/57/2019 z dnia 28 października 2019 r.

Głównym celem Programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Do celów szczegółowych zaliczono:

- poprawę jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców,
- umacnianie w społecznej świadomości poczucia odpowiedzialności za rozwój lokalnego środowiska,
- włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji działań służących ogółowi mieszkańców,
- integrację podmiotów realizujących zadania publiczne,
- prezentację dorobku sektora i promowanie jego osiągnięć.

W obszarze współpracy zawartym w Programie zostały uwzględnione priorytetowe zadania z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- promocji zdrowia i przeciwdziałania patologiom społecznym,

- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- turystyki, ekologii, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i wypoczynku dzieci i młodzieży,
- oświaty i wychowania¹¹.

8.2. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹².

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Drzycim jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Według *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzycimiu* zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy w Drzycimiu Nr XIII/70/2012 z dnia 27 marca 2012 roku, do zadań Ośrodka należą sprawy dotyczące udzielania pomocy społecznej, a w szczególności:

1. Tworzenie warunków do funkcjonowania systemu pomocy społecznej,
2. Analizowanie, ocenianie i prognozowanie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
3. Pobudzanie społecznej aktywności do zwalczania i przeciwdziałania powstawaniu zjawisk patologicznych,
4. Oddziaływanie na poszczególne środowiska celem ich uaktywnienia w kierunku samodzielnego przezwyciężania sytuacji kryzysowych,
5. Kierowanie wybranych osób do domów pomocy społecznej,
6. Przyznawanie i wypłacanie różnego rodzaju świadczeń, przyznawanie pomocy w naturze,
7. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
8. Realizowanie innych zadań określonych ustawą o pomocy społecznej¹³.

Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy,

¹¹ Program współpracy Gminy Drzycim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok (uchwała Rady Gminy Drzycim nr X/57/2019 z dn. 28 października 2019 r.)

¹² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876).

¹³ Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzycimiu (uchwała Rady Gminy Nr XIII/70/2012 z dnia 27 marca 2012 roku).

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

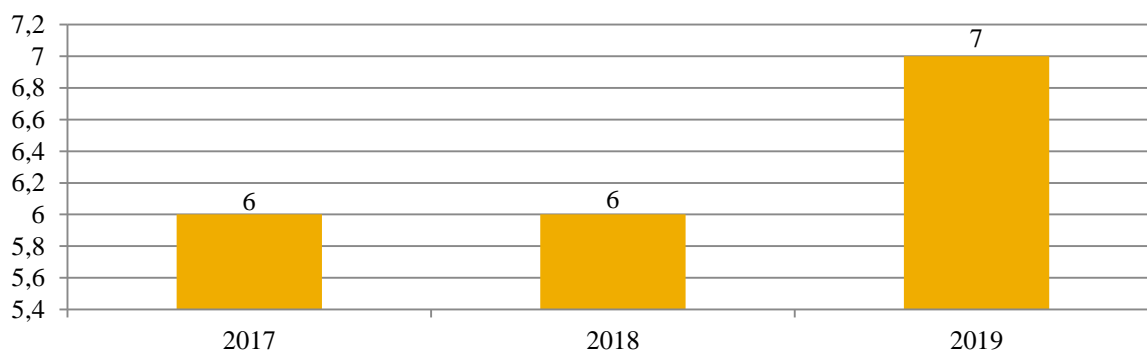
bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 284 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2020 r., poz. 568)
- Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1282) i wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876) i wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych.
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685)
- Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 808)
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111)
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218)
- Ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821)
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407)
- Innych aktów prawnych dotyczącej jego działalności.

W 2019 roku na pomoc społeczną poniesiono wydatki na łączną kwotę **1 205 960,29 zł**. W 2018 roku kwota wydatków kształtowała się na poziomie **1 297 459,40 zł**, natomiast w 2017 roku poniesiono koszty z tym związane na łączną kwotę **1 304 181,75 zł**.

Na koniec 2019 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Drzycimiu zatrudnionych było 7 pracowników, w tym 1 kierownik oraz 3 pracowników socjalnych. Spośród zatrudnionych pracowników w GOPS, 4 osoby posiadają wykształcenie wyższe. W latach 2017-2018 w GOPS pracowało 6 osób. Ośrodek spełnia ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

Wykres 14. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019

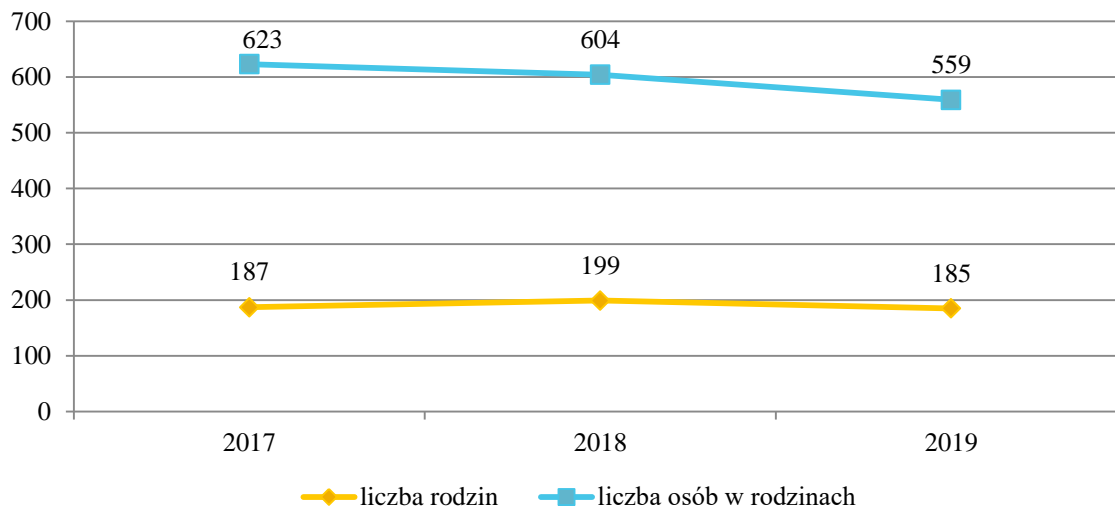

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W roku 2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Drzycim uległa spadkowi w porównaniu do lat poprzednich. W omawianym roku z pomocy skorzystało 185 rodzin – to o 14 rodzin mniej niż w roku 2018 i o 2 rodziny mniej niż w 2017 roku. Widoczny jest także spadek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 15. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Drzycim w latach 2017-2019

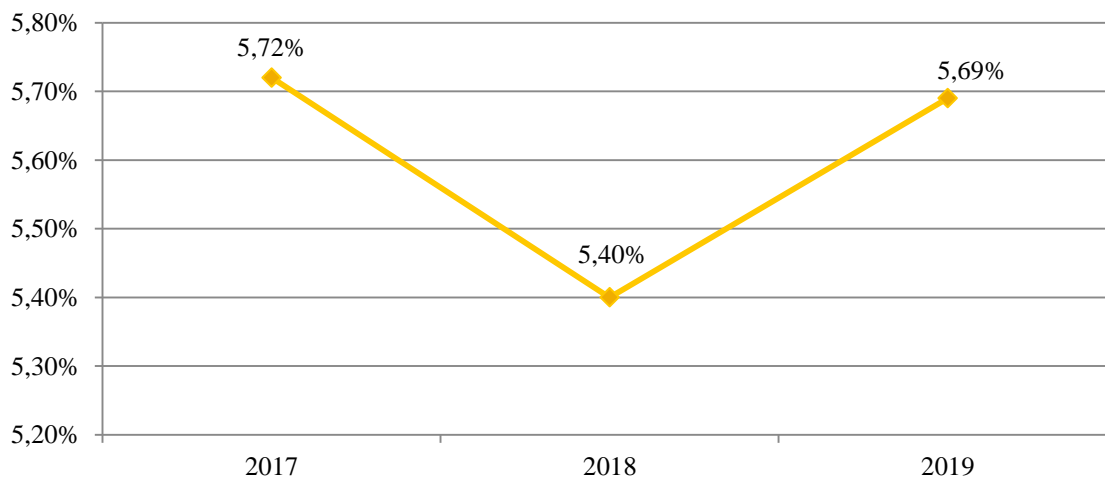
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Liczba pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2017-2019 wartość tego wskaźnika była zróżnicowana. Analizując poniższy wykres widać wzrost wskaźnika w 2019 roku w porównaniu do roku poprzedniego o 0,29 pp.

Wykres 16. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2019 roku najczęściej osób korzystających z tego typu pomocy było w wieku produkcyjnym, na drugim miejscu pod względem liczby przyznanych świadczeń były osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat). Pod względem płci wystąpiła niewielka dysproporcja – w roku przedmiotowym korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było o 6,9 pp. więcej niż kobiet (liczba mężczyzn – 223, liczba kobiet – 195).

Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2019

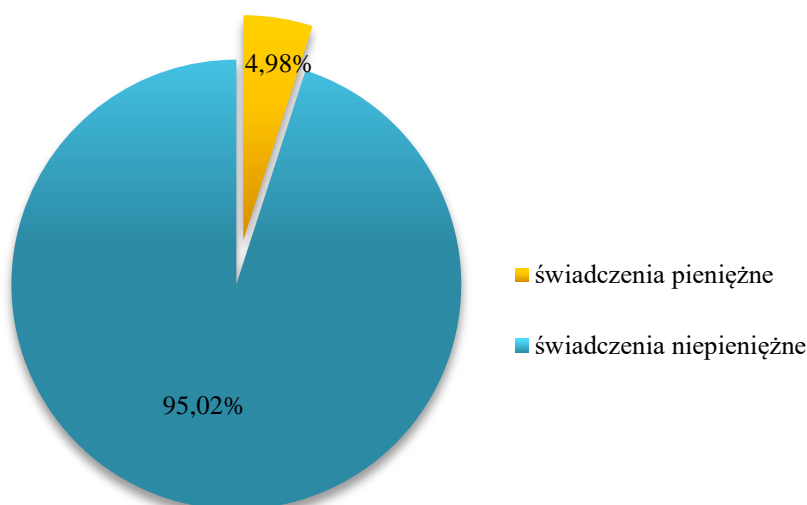
wiek	2017		2018		2019	
	ogółem	mężczyźni	ogółem	mężczyźni	ogółem	mężczyźni
0-17	169	93	162	96	154	91
produkcyjny	302	163	252	137	232	127
poprodukcyjny	23	7	25	7	22	5
ogółem	494	263	439	240	408	223

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Drzycim udzielił pomocy w formie **świadczeń pieniężnych** 151 osobom, natomiast w formie **świadczeń niepieniężnych** – 137 osobom.

W 2019 roku świadczenia pieniężne udzielone mieszkańcom gminy Drzycim stanowiły 4,98% wszystkich udzielonych świadczeń, natomiast świadczenia niepieniężne – 95,02%. Dane statystyczne w tym zakresie obrazuje poniższy wykres.

Wykres 17. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Analizując dane przedstawione w tabeli poniżej zauważalny jest stopniowy spadek liczby osób długotrwale pobierających świadczenie z GOPS. W porównaniu do roku 2017, w 2019 roku liczba tych osób zmniejszyła się z 199 do 146. Różnica w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2019 roku jest

nieznaczna – kobiety stanowiły 54% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a mężczyźni - 46%.

Tabela 8. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2019 w podziale na płeć

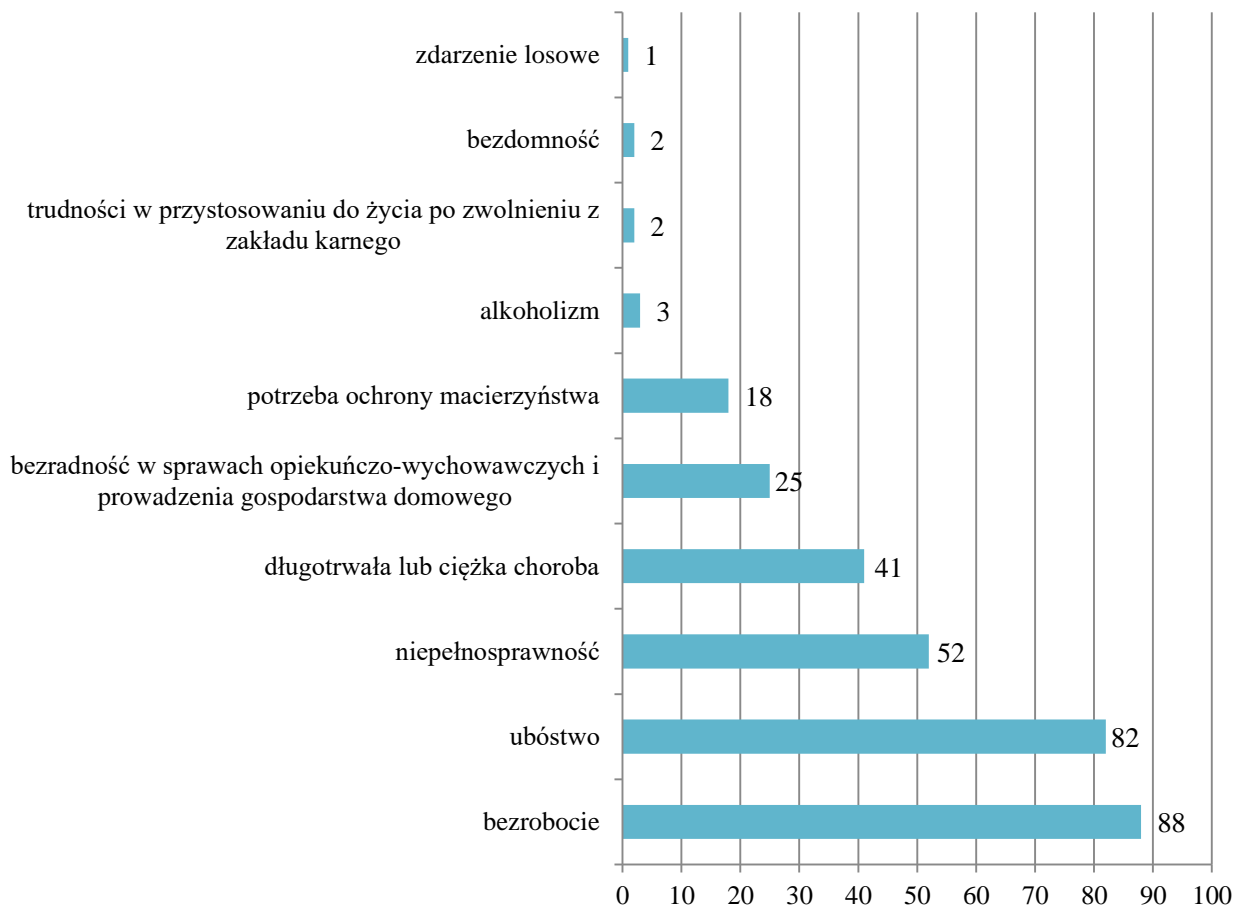
pleć	2017	2018	2019
kobiety	114	85	79
mężczyźni	85	64	67
ogółem	199	149	146

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Drzycim było bezrobocie – z tego powodu pomoc otrzymało 88 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajduje się ubóstwo (82 rodziny), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (52 rodziny). Wśród pozostałych powodów udzielania świadczeń znajduje się także długotrwała lub ciężka choroba (41 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (25 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (18 rodzin), alkoholizm (3 rodziny), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (2 rodziny), bezdomność (2 rodziny) oraz zdarzenie losowe (1 rodzina).

Wykres 18. Powody udzielania świadczeń w 2019 roku (liczba rodzin)

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych na przestrzeni lat 2017-2019. W 2019 roku przeprowadzono je ze 169 osobami, natomiast w 2017 ze 173 osobami, co oznacza spadek o 2,3%. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni ostatnich trzech lat kształtowała się na zróżnicowanym poziomie.

Tabela 9. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób ogółem	173	186	169
liczba rodzin	173	186	169
liczba osób w rodzinach	562	577	519

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

8.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Drzycim. Należą do nich:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki oświatowe i świetlice wiejskie,
- ośrodki zdrowia,
- Posterunek Policji,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie obowiązujących lub opracowywanych programów oraz w wyniku prac zespołów roboczych ds. opracowania Strategii, w odniesieniu do każdej z dziedzin planowania strategicznego przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

- charakterystyka dziedziny, skali problemu i działań,
- analiza SWOT¹⁴,
- charakterystyka głównych obszarów problemowych,
- wskazanie najważniejszych obszarów powiązań (korelacje).

Podkreślenia wymaga ostatni wymieniony element analizy diagnostycznej – wskazuje on na komplementarność dziedzin planowania strategicznego, zarówno w zakresie podmiotowym jak i funkcjonalnym. W tym celu określone zostały korelacje, powiązania międziedziedzinowe z uwzględnieniem obszarów funkcjonowania Gminy nie objętych zakresem Strategii (np. mieszkalnictwo, edukacja) oraz działalności instytucji nie prowadzonych przez gminę Drzycim.

W oparciu o wnioski wynikające z diagnoz, sformułowano dla każdej z dziedzin cele operacyjne. Dla każdego z celów operacyjnych zaprezentowana została planowana strategia realizacji celu zawierająca charakterystykę planowanych do realizacji działań. Określone zostały podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, źródła finansowania oraz wytyczne dla monitorowania realizacji celów.

CEL STRATEGICZNY

Opracowanie sprawnego systemu identyfikującego problemy społeczne w Gminie oraz zagwarantowanie usług socjalnych mieszkańcom, a także podniesienie poziomu jakości życia przy uwzględnieniu potrzeb społeczności lokalnej.

¹⁴ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

1. DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

1.1. WSPIERANIE RODZINY

■ Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

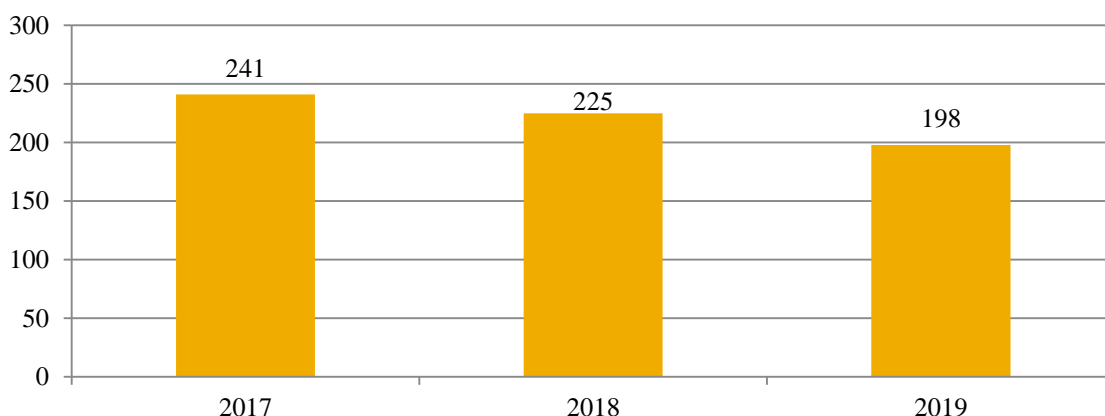
Działania mające na celu wspieranie rodzin zostały zawarte w *Gminnym Programie Wspierania Rodziny w gminie Drzycim na lata 2019-2021*, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy w Drzycimiu Nr III/9/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. Głównym celem Programu

jest „wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania”¹⁵. Program skierowany jest do rodzin, które wychowują dzieci i są dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem lub innymi problemami związanymi z trudnością w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W 2019 roku objętych pomocą społeczną było łącznie 185 rodzin, składających się z 559 osób.

Na poniższym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2019 roku korzystało średnio 198 rodzin, czyli o 12% rodzin mniej niż w roku 2018 oraz o 17,8% mniej niż w roku 2017.

Wykres 19. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 406 rodzin, w 2018 roku – 384 rodziny, natomiast w 2019 roku – 364 rodziny. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin pobierająca to świadczenie stopniowo się zmniejszała.

Tabela 10. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019

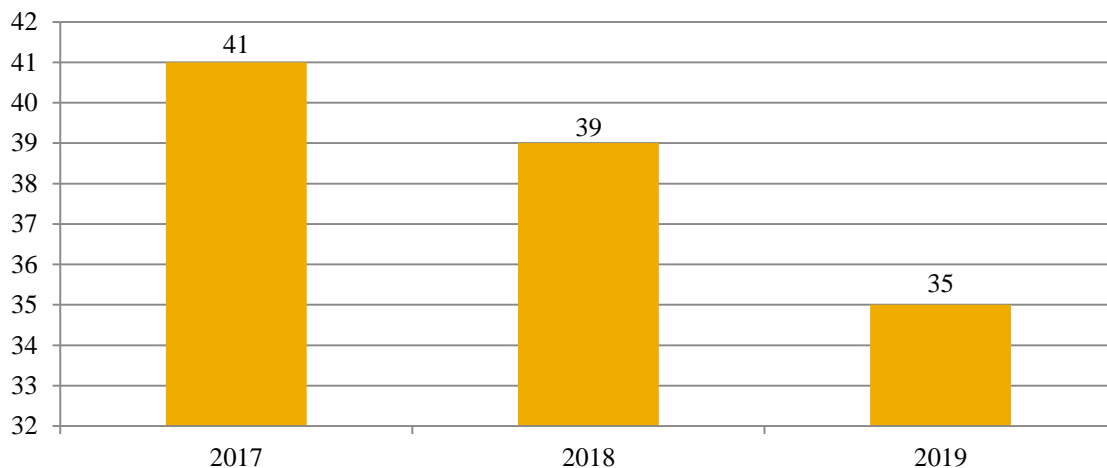
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	406	384	364
kwota świadczeń (w złotych)	4 011 820	3 839 779	4 524 315

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

¹⁵ Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Drzycim na lata 2019-2021 (Uchwała Rady Gminy Drzycim nr III/9/2018 z dn. 19 grudnia 2018 r.).

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 35 osób, co oznacza spadek w stosunku do 2017 roku o 14,6% oraz o 10,3% w porównaniu do 2018 roku. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

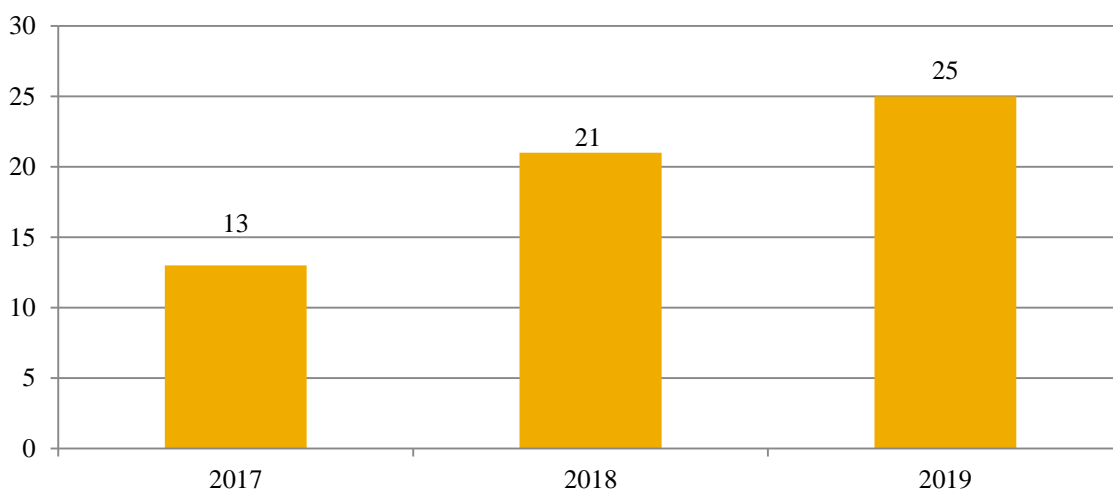
Wykres 20. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przyjmowała wartość wzrostową. W 2019 roku pomoc w tym zakresie została udzielona 25 rodzinom, to o 4 rodziny więcej w porównaniu do roku poprzedniego i o 12 w stosunku do roku 2017.

Wykres 21. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019

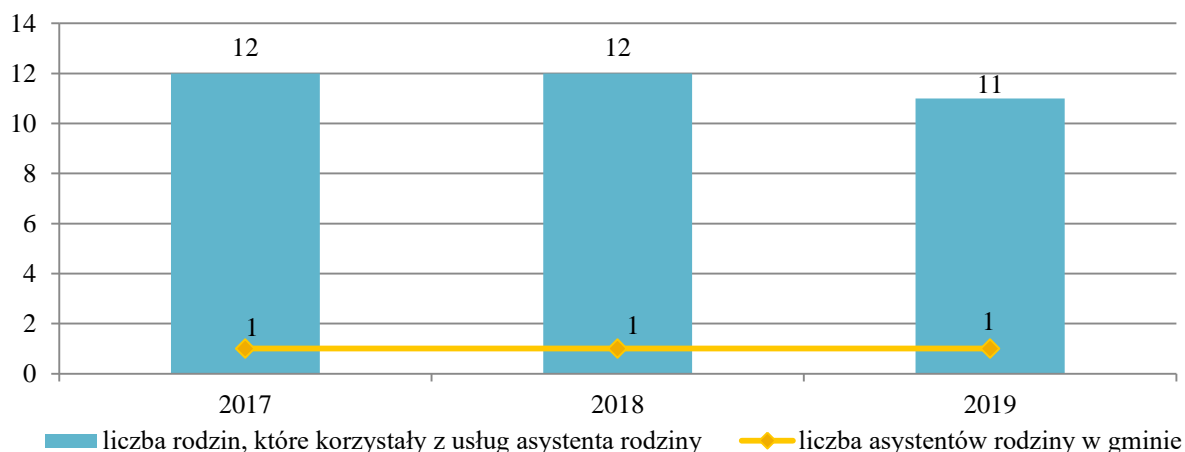

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Drzycim realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W GOPS w Drzycimiu w 2019 roku w ramach realizacji ustawowego zadania zatrudniony był jeden asystent rodziny, który prowadził pracę w 11 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W latach 2017-2019 liczba rodzin objętych pracą asystenta kształtowała się na podobnym poziomie. Dane w tym zakresie zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 22. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w Gminie w latach 2017-2019

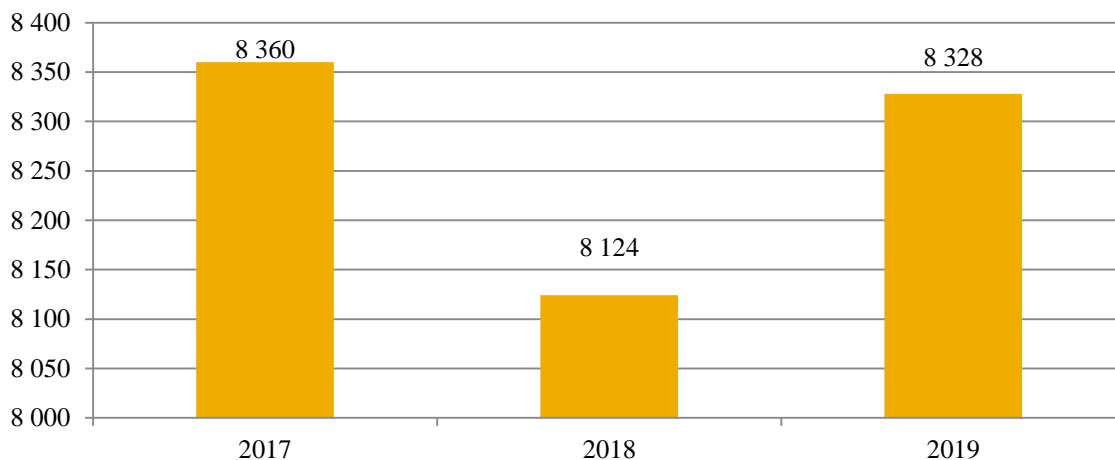

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W roku 2019 w gminie Drzycim nie było rodzin wspierających to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w omawianym roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 8 328 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 kształtowała się na podobnym poziomie.

Wykres 23. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Gmina Drzycim realizuje program wspierający rodziców, których dzieci uczęszczają do szkoły. Program „Dobry start” to wsparcie finansowe przy wydatkach związanych z wyprawką szkolną. Świadczenie to przysługuje każdej rodzinie, bez względu na dochody, raz w roku na każde dziecko w wysokości 300 zł. W 2019 łączna kwota wszystkich wypłaconych świadczeń w Gminie wyniosła 191 700,0 zł i przyznano 639 świadczeń.

Osoby z gminy Drzycim mogą korzystać z Programu „Karta Dużej Rodziny”, którego celem jest promocja modelu rodziny wielodzietnej oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji finansowej, wspieranie dużych rodzin, zwiększanie szans rozwojowych i życiowych oraz kształtowanie ich pozytywnego wizerunku poprzez ułatwienie im dostępu do dóbr kultury, sportu i rekreacji oraz zakupu towarów i usług.

W ramach wspierania rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi służbami takimi jak: szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Zespół Interdyscyplinary, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świeciu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, organizacje pozarządowe oraz Gminna Przychodnia w Drzycimiu.

W 2019 roku na terenie Gminy działały świetlice wiejskie w miejscowościach: Biechówko, Dąbrówka, Dólsk, Gacki, Gródek, Jastrzębie, Krakówek oraz Sierosław. Warunki w świetlicach zostały stworzone w taki sposób, aby zaspokoić potrzeby dzieci mieszkających na terenie gminy Drzycim.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wspieranie rodziny” są:

- **edukacja** (w szczególności w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcia rodziców w edukowaniu ich dzieci i młodzieży);
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** (jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko wystąpienia trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przez rodziny jest problem związany z bezrobociem);
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** (szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny z dziećmi z niepełnosprawnością, które spotykają się z wieloma ograniczeniami i trudnościami w codziennym życiu);
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych** (uzależnienie jednego z członków rodziny prowadzi do występowania dysfunkcyjności rodziny i problemów wszystkich ich członków).

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Wspieranie rodzin w trudnościach wychowawczych i umożliwienie dzieciom i młodzieży wszechstronnego rozwoju.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego i psychologicznego.	Liczba rodzin objętych wsparciem specjalistycznego poradnictwa.
2	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.
3	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

4	Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze.
5	Organizacja spotkań podczas, których mieszkańcy mogą integrować się z rodziną.	Liczba zorganizowanych spotkań podczas, których mieszkańcy integrują się z rodziną.
6	Organizacja zajęć w świetlicach wiejskich dla dzieci.	Liczba zorganizowanych zajęć w świetlicach wiejskich.
7	Utworzenie Świetlicy Środowiskowej wspierającej lokalną społeczność w procesie wychowywania dzieci i młodzieży.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach Świetlicy Środowiskowej, liczba zajęć zorganizowanych w Świetlicy.
8	Organizacja warsztatów dla osób pracujących w obszarze rozwiązywania problemów rodzinnych.	Liczba osób pracujących w obszarze rozwiązywania problemów rodzinnych biorących udział w warsztatach.
9	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem.
10	Organizacja różnych form wsparcia mających na celu zorganizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia.
11	Nawiązywanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
12	Organizacja wyjazdów letnich i zimowych dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób biorących udział w wyjazdach letnich i zimowych.
13	Funkcjonowanie rodzin wspierających.	Liczba osób objętych pomocą rodziny wspierającej.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	Placówki oświatowe, NGO, PCPR.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.2. WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby niepełnosprawne

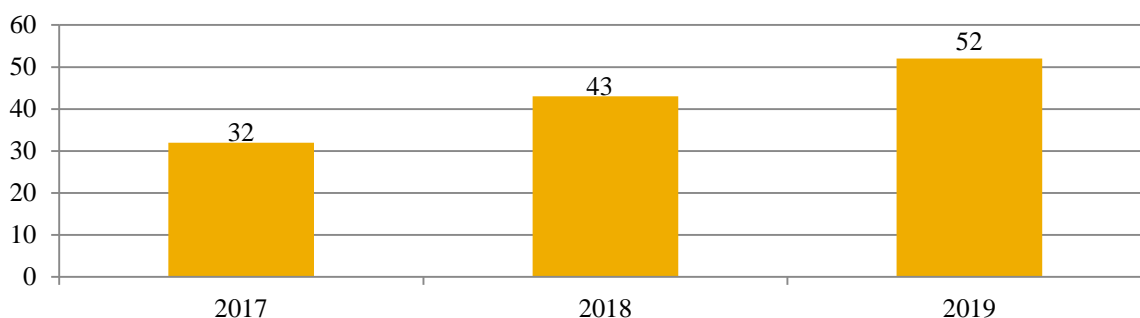
dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Strategii wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie.

W 2019 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na trzecim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia. Z tego powodu wsparcie otrzymały 52 rodziny.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 52 rodzin. Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa stopniowemu zwiększeniu. Różnica między rokiem 2017 a 2019 kształtuje się na poziomie 62,5%.

Wykres 24. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. W 2017 roku przyznano 576 świadczeń na łączną kwotę 88 128,00 zł, w 2018 roku liczba świadczeń zwiększyła się i wynosiła 652 na kwotę 103 275,00 zł. W 2019 roku liczba ta ponownie wzrosła i kształtowała się na poziomie 668 świadczeń na kwotę 126 272,00 zł.

Tabela 11. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	576	652	668
kwota świadczeń (zł)	88 128,00	103 275,00	126 272,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 zwiększyła się liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w porównaniu do lat poprzednich. W 2017 roku przyznano 895 świadczeń, w 2018 roku – 963, natomiast w 2019 roku – 1 037. Różnica pomiędzy 2017 rokiem, a 2019 rokiem kształtuje się na poziomie 142 świadczeń – oznacza to wzrost o 15,9%.

Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	895	963	1 037
kwota świadczeń (zł)	136 935,00	152 460,00	196 491,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W latach 2017-2018 przyznano po 955 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, natomiast w 2019 roku – 901. Oznacza to spadek w porównaniu do lat poprzednich o 5,7%.

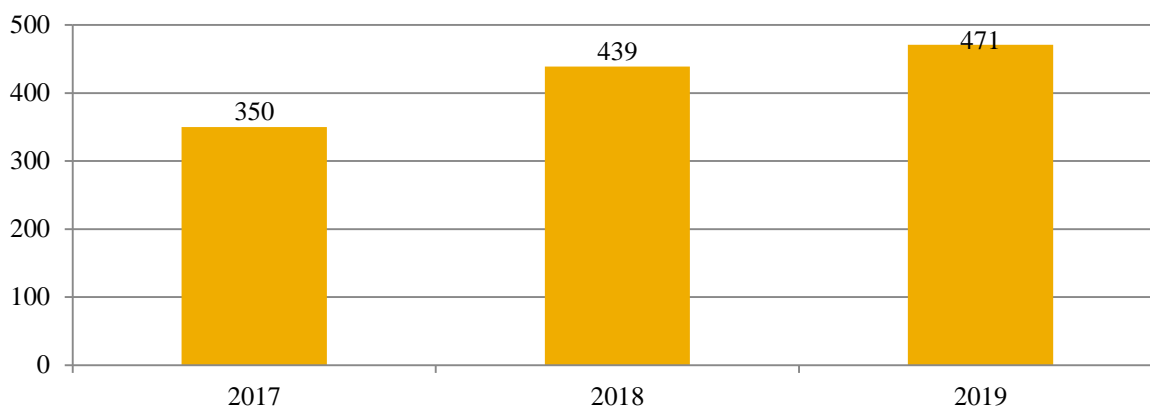
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	955	955	901
kwota świadczeń (zł)	146 115,00	150 891,00	170 718,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku udzielono 471 świadczeń pielęgnacyjnych (przysługujących osobom, które nie podejmują lub rezygnują z pracy w celu opiekowania się osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności), w roku 2018 – 439, natomiast w 2017 roku przyznano 350 świadczeń. Na przestrzeni analizowanych lat liczba przyznanych świadczeń z wyżej wymienionego powodu wykazywała tendencję wzrostową.

Wykres 25. Liczba świadczeń pielęgnacyjnych w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych,
- wykluczenie społeczne osób z niepełnosprawnościami.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wsparcie osób niepełnosprawnych” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością wynikające z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji oraz trudności związanych z powrotem na rynek pracy osób po przebytych kryzysach zdrowotnych; działalność w tym zakresie powinna być realizowana we współpracy z PUP;
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób z orzeczoną niepełnosprawnością. W związku z tym istnieje powiązanie skali i rodzaju zadań kierowanych do seniorów mających różne rodzaje niepełnosprawności, które będą wspierać ich zdrowe funkcjonowanie;
- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niepełnosprawnych oraz ograniczonej możliwości pozyskiwania nowych dochodów;

- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym rehabilitacji oraz dostępności do świadczeń, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Stworzenie warunków do integracji w społeczności lokalnej osób niepełnosprawnych oraz ułatwienie dostępu do usług dla osób z niepełnosprawnościami.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja spotkań do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację wydarzeń kulturalnych.	Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych.
2	Uświadamianie społeczności o problemach i potrzebach osób niepełnosprawnych poprzez działania edukacyjne.	Liczba zorganizowanych działań edukacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców odnośnie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych.
3	Promowanie i zachęcanie do wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba działań mających na celu promocję wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
4	Nawiązywanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
5	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.
6	Działania mające na celu zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy poprzez wspieranie realizacji zawodowej w miejscach pracy chronionej oraz na otwartym rynku pracy.	Liczba działań zmierzających do zwiększenia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
7	Rozwój procesu wczesnej interwencji, rozpoznawania i leczenia dzieci niepełnosprawnych oraz zagrożonych niepełnosprawnością.	Liczba dzieci objętych procesem wczesnego wspomagania rozwoju.
8	Udzielenie pomocy materialnej na zakup sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.	Liczba osób którym została przyznana pomoc materialna.
9	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.
10	Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania.	Liczba działań mających na celu wparcie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier.

11	Rozwój kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się obsługą i wsparciem osób niepełnosprawnych.	Liczba osób biorących udział w warsztatach, szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.
12	Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Liczba działań zmierzających do dostosowania infrastruktury gminnej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	PCPR, placówki zdrowia, NGO, placówki oświatowe, PUP.	Środki własne, budżet państwa, PFRON, środki europejskie.

1.3. ZDROWIE PSYCHICZNE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

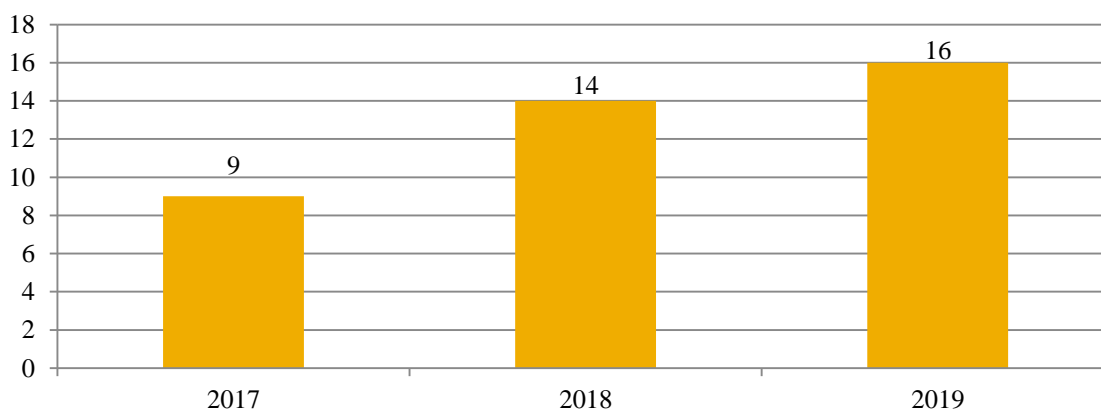
Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁶.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

¹⁶ www.psychiatriapolska.pl

W latach 2017-2019 w gminie Drzycim liczba osób korzystających z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykazywała tendencję wzrostową. W 2019 roku z tej pomocy skorzystało 16 osób – to o 2 osoby więcej niż w 2018 roku i o 7 osób więcej niż w 2017 r.

Wykres 26. Liczba korzystających z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminie

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Mieszkańcy Gminy mogą otrzymać pomoc i wsparcie z zakresu zdrowia psychicznego w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Świeciu, która oferuje szeroki zakres usług. Poradnia ponadto diagnozuje trudności w uczeniu się u dzieci oraz wykonuje diagnozy zdolności intelektualnych i osobowościowych.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wzrost liczby osób korzystających z pomocy z powodu zaburzeń psychicznych.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „zdrowie psychiczne” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby nie będące w pełni sił psychicznych powinny być przewyżczone we współpracy ze specjalistami z zakresu psychoterapii i szeroko rozumianego zdrowia psychicznego;
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób osamotnionych, pozbawionych jakichkolwiek aktywności

społecznych czy kontaktów towarzyskich. Poczucie osamotnienia i bezużyteczności pozostaje w ścisłym związku z percepcją swojej osoby, poczuciem własnej wartości, a co za tym idzie – ze stanem zdrowia psychicznego;

- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niezdolnych do pracy z powodu chorób/zaburzeń na tle psychicznym. Długotrwałe ubóstwo powstrzymuje człowieka przed realizacją celów, stawia go w sytuacji bez wyjścia, potrafi również skutecznie sparaliżować funkcjonowanie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej;
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym grup samopomocowych, psychoterapii, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- **przemoc i uzależnienia** – trwanie w obu tych sytuacjach – zarówno w uzależnieniu lub współuzależnieniu, doznawaniu przemocy lub bycia sprawcą przemocy związane jest z szeregiem negatywnych uczuć oraz bardzo silnym stresem, co bezpośrednio i trwale wpływa na jakość zdrowia psychicznego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Podniesienie świadomości mieszkańców w temacie zdrowia psychicznego i rozpowszechnianie informacji o pomocy specjalistycznej dla osób z problemami psychicznymi.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Kontynuowanie współpracy z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Świeciu.	Liczba prowadzonych działań na rzecz współpracy z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Świeciu.
2	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
3	Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z PCPR oraz PUP.
4	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolu i szkole.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

5	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.
----------	--	--

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PCPR, PUP.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.4. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ HAZARDU

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁷. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na 2020 rok*, przyjętego uchwałą Nr X/55/2019 Rady Gminy Drzycim z dnia 28 października 2019 r.

¹⁷ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Do celów szczegółowych jakie zostały określone w Programie należy:

- podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z uzależnieniami,
- zapobieganie i minimalizacja problemów alkoholowych i narkotykowych w gminie,
- ograniczanie popytu i podaży środków psychoaktywnych,
- redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie innemu rodzajowi uzależnieniom¹⁸.

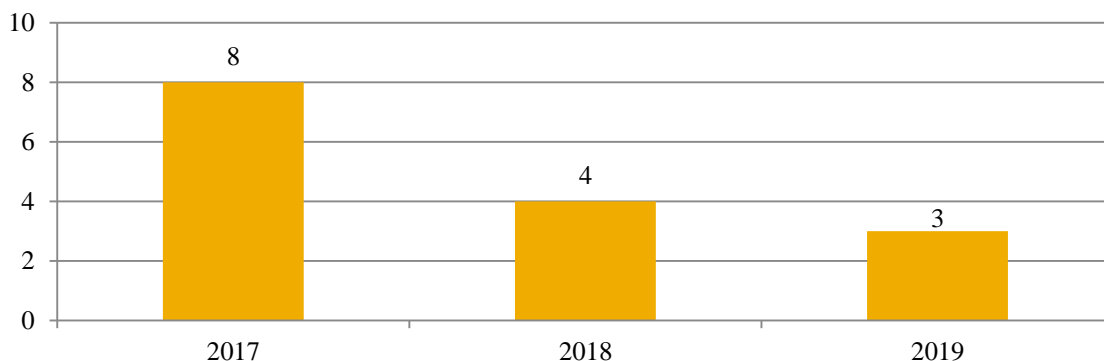
Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie mieszkańcy gminy Drzycim mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia.

W latach 2017-2019 zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu. W 2019 roku tylko 3 rodziny zwróciły się o pomoc do GOPS z tego powodu – to o 62,5% mniej niż w 2017 roku. Na przełomie analizowanych lat żadnej rodzinie nie udzielono pomocy z powodu narkomanii.

¹⁸ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok (Uchwałą Nr X/55/2019 Rady Gminy Drzycim z dnia 28 października 2019 r.).

Wykres 27. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Drzycim, w ramach przysługujących jej uprawnień.

Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 6 członków. W 2019 roku przeprowadzili oni rozmowę z 6 osobami uzależnionymi od alkoholu. W omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 3 osób oraz wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec również 3 osób. Dane dotyczące działań GKRPA w gminie Drzycim podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Drzycim wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	6	7	6
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	1	1
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	1	7	3
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	3

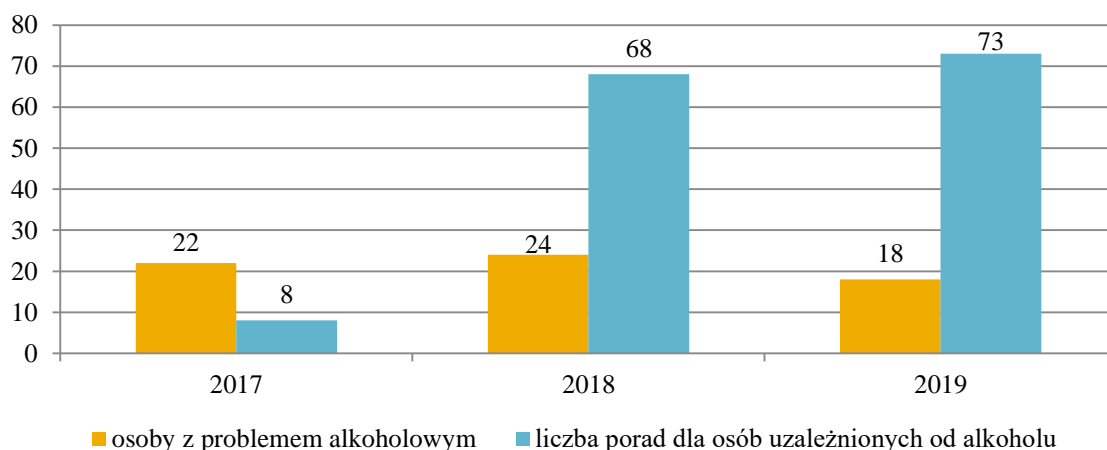
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w ciągu 2019 roku czynny był przez 9 godzin w miesiącu. Pomoc i wsparcie uzyskują tam osoby uzależnione oraz członkowie ich rodzin. Wśród zadań Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego wymienić można:

1. Identyfikację problemu zgłaszanego przez klienta,
2. Motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia,
3. Uświadamianie i zachęcanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
4. Udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
5. Udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W 2019 roku w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym udzielono 73 porady osobom z problemem alkoholowym – to o 5 porad więcej niż w roku ubiegłym. Dane źródłowe wykazują, że w 2017 roku liczba udzielonych porad w Punkcie była znacznie niższa niż w latach 2018-2019, natomiast liczba osób z problemem alkoholowym utrzymywała się na podobnym poziomie.

Wykres 28. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego za rok 2017, 2018, 2019

Na terenie gminy Drzycim funkcjonuje samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA), natomiast nie działają żadne samopomocowe grupy wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon) ani grupy wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA).

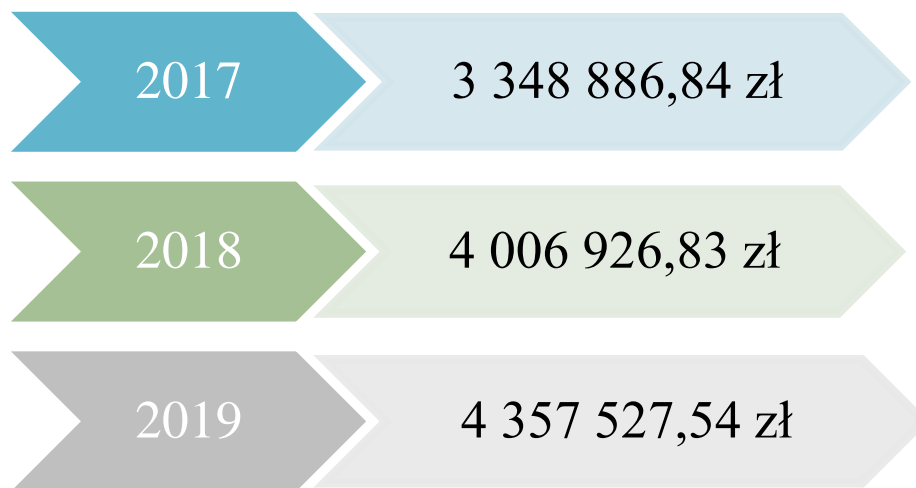
GKRPA zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. W 2019 roku nie zostały przeprowadzone żadne programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN.

W 2019 roku na terenie Gminy przeprowadzono działania niebędące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. Zorganizowano jednorazowe prelekcje, w których uczestniczyło 440 osób, w spektaklach wzięło udział 290 uczestników, w festynach i imprezach plenerowych 450 mieszkańców, natomiast w konkursach (plastycznych, literackich, muzycznych) – 30.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2019 wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Drzycim wyniosła łącznie 4 357 527,54 zł, w tym 2 064 052,59 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 201 822,33 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 1 083 012,22 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W stosunku do roku poprzedniego w omawianym roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa wzrostowi o 8,7%.

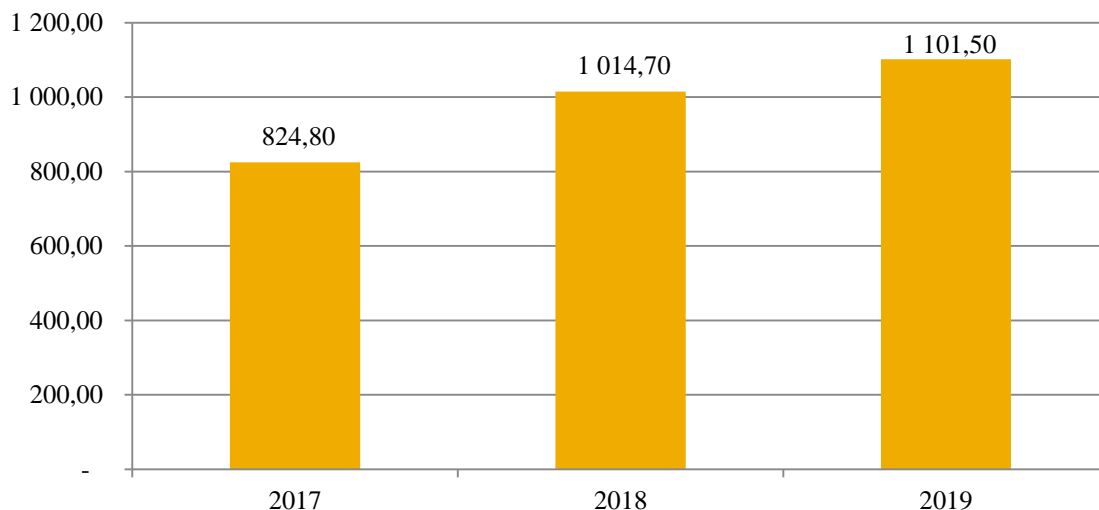
Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Drzycim alkoholu w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku wartość sprzedanego alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia kształtowała się na poziomie 1 101,50 zł, w 2018 – 1 014,70 zł, natomiast w 2017 roku 824,80 zł. Porównując rok 2019 z rokiem 2017 wartość ta wzrosła o 276,70 zł.

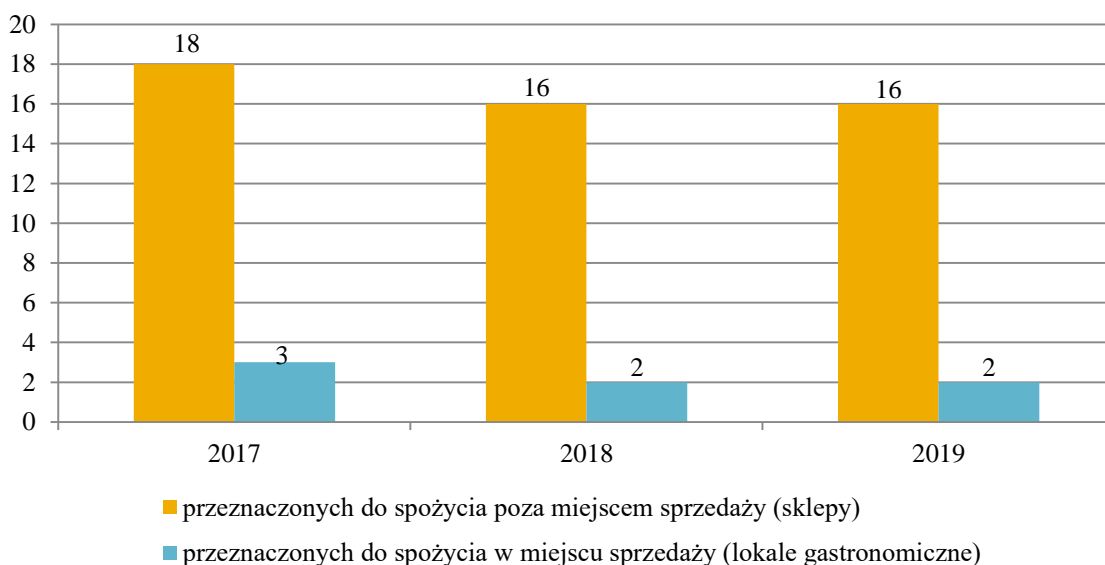
Wykres 29. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia na terenie gminy Drzycim w latach 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku na terenie gminy Drzycim znajdowało się łącznie 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 16 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 2 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W analizowanym roku zmniejszyła się liczba zarówno sklepów sprzedających alkohol jak i lokali gastronomicznych w Gminie w porównaniu do roku 2017.

Wykres 30. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Drzycim na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień;
- wzrost wartości sprzedanego alkoholu na 1 mieszkańca w ostatnim roku.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych” są:

- **wspieranie rodziny** – przede wszystkim w kontekście negatywnego wpływu zjawiska uzależnienia na prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich, zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego oraz wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodzinę. Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane jest przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych, przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej. Zagrożeniem są także uszkodzenia rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pijących alkohol oraz używających środki psychoaktywne;
- **ubóstwo** – małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków, np. na alkohol. Często dochodzi do marnowania wsparcia w ramach pomocy społecznej;
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia;
- **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Ułatwienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób z problemem uzależnienia i ich rodzin.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2	Organizowanie na terenie Gminy grup samopomocowych skierowanych do osób dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Liczba członków grup samopomocowych funkcjonujących na terenie Gminy.
3	Kierowanie osób potrzebujących pomocy do wyspecjalizowanych placówek leczenia uzależnień.	Liczba osób skierowanych do wyspecjalizowanych placówek.
4	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.
5	Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
6	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.
7	Kontynuowanie spotkań grupy samopomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu (AA).	Liczba członków grupy samopomocowej dla osób uzależnionych.
8	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.
9	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień w Gminie.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	UG, placówki ochrony zdrowia, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.	Środki własne, środki europejskie, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 2

Tworzenie systemu profilaktyki i wsparcia postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży,
w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.	Liczba działań mających na celu monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu.
2	Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.
3	Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych.
4	Realizacja szkoleń dla właścicieli lokali i sprzedawców w napojów alkoholowych na terenie Gminy	Liczba uczestników biorących udział w szkoleniu.
5	Prowadzenie zajęć w szkołach na temat zdrowego stylu życia oraz zdrowego odżywiania.	Liczba przeprowadzonych zajęć dla dzieci i młodzieży.
6	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.
7	Zwiększenie dostępności do form pomocy środowiskowej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą środowiskową i socjoterapeutyczną.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA, placówki oświatowe.	NGO, UG.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 3

Szerzenie informacji o szkodliwości i zagrożeniach wynikających ze spożywania alkoholu i uświadamianie mieszkańców o istniejących formach pomocy przy wychodzeniu z nałogu.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności społecznych mieszkańców Gminy w zakresie czynników chroniących w przeciwdziałaniu uzależnieniom poprzez: szkolenia, wykłady, czy też kampanie profilaktyczne.	Liczba osób uczestniczących w konferencjach i innych formach szkoleniowych.

2	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.
3	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych
4	Upowszechnianie materiałów promujących zdrowy styl życia bez nałogów.	Liczba rozpowszechnionych materiałów.
5	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Gminy mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych oraz liczba uczestników.
6	Prowadzenie warsztatów i szkoleń dla kadry pomocy społecznej i pracowników placówek oświatowych o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom.	Liczba przeprowadzonych warsztatów i szkoleń dla kadry pomocy społecznej i pracowników oświatowych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	NGO, UG, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

1.5. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „*przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Drzycim zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

W roku 2017 odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast w latach 2018-2019 spotykał się po 4 razy. W 2019 roku 4 rodziny były objęte pomocą Zespołu, to o 3 rodziny mniej niż w poprzednim roku i o 4 mniej niż w 2017 roku. W omawianym roku udzielono pomocy 8 osobom doświadczającym przemocy i 4 osobom stosującym pomoc.

Tabela 15. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	5	4	4
Liczba rodzin objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	8	7	4
Liczba osób doświadczających przemocy, objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	8	7	8
Liczba osób stosujących przemoc, objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	8	7	4

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2017,2018 i 2019 rok

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Drzycim mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

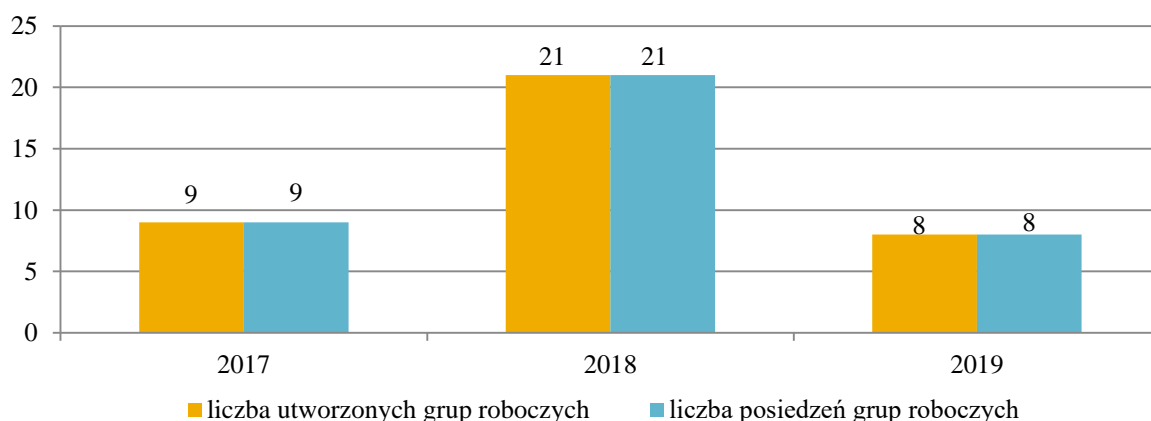

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022* przyjętym uchwałą Nr XVIII/127/2016 Rady Gminy Drzycim z dnia 29 grudnia 2016 r. Celem głównym Programu jest „przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Drzycim jest zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców. Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych zachowań i postaw”. Do celów szczegółowych zawartych w Programie należą:

1. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie;
2. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie;
4. Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie¹⁹.

W 2019 roku powołano 8 grup roboczych, które spotkały się 8 razy. W porównaniu do roku 2018 nastąpił znaczny spadek liczby powołanych grup roboczych oraz liczby posiedzeń.

Wykres 31. Dane dotyczące grup roboczych w latach 2017-2019

Źródło: *Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2017,2018 i 2019 rok*

¹⁹ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022 (Uchwała Nr XVIII/127/2016 Rady Gminy Drzycim z dnia 29 grudnia 2016 r.)

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzanej w gminie Drzycim w latach 2017-2019 przedstawione zostały w tabeli poniżej. W 2019 roku wszczęto 4 procedury „Niebieskie Karty”, co oznacza spadek w porównaniu do roku 2017 o 50%. W omawianym roku zakończono natomiast 3 procedury „Niebieskie Karty”, czyli o połowę mniej niż w roku ubiegłym. W 2019 roku wszystkie procedury „Niebieska Karta” zostały wszczęte przez Policję.

Tabela 16. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ilość sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” ogółem	8	7	4
Ilość zainicjowanych procedur „Niebieska Karta” przez Policję	8	6	4
Ilość zainicjowanych procedur „Niebieska Karta” przez jednostki pomocy społecznej	0	1	0
Ilość zakończonych procedur „Niebieska Karta”	7	6	3
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	8	8	4

Źródło: Sprawozdanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Drzycimiu

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie na terenie Gminy problemu przemocy,
- ryzyko funkcjonowania w społeczności lokalnej tzw. zmowy milczenia, dotyczącej braku reakcji na przejawy przemocy domowej w środowisku.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” są:

- **wspieranie rodziny** – działania instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną, profilaktyka wystąpienia przemocy poprzez bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa rodzinnego i terapii, usługi asystenta rodziny, oddziaływań profilaktycznych wpływają wzmacniająco na funkcjonowanie rodziny zmniejszając ryzyko wystąpienia dysfunkcji, w tym zachowań przemocowych w rodzinie, ale pozwalają także podejmować wczesną interwencję i udzielanie stosownej pomocy w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim poprzez wpływ skuteczności profilaktyki nadużywania alkoholu, a tym samym zapobieganie wystąpieniu czynników osłabiających relacje rodzinne i jednocześnie sprzyjających wystąpieniu przemocy w rodzinie;
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wzmacnianie pozycji osób starszych poprzez promowanie projektów rozwijających integrację międzypokoleniową, co sprzyja podmiotowemu traktowaniu seniorów w ich otoczeniu, powyższe działania mogą wpłynąć na obniżenie ryzyka wystąpienia negatywnych zachowań wobec seniorów, w tym stosowania przemocy w rodzinie;
- **ubóstwo oraz promocja zatrudnienia** – brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, powoduje narastanie napięcia związanego z utratą stałego dochodu przyczyniając się do powstania okoliczności sprzyjających odczuwaniu braku wpływu na otaczającą rzeczywistość, tym samym sprzyjając wystąpieniu zachowań przemocowych w rodzinie;
- **edukacja** – poprzez wpływ działań edukacyjnych z zakresu bezpiecznego życia w rodzinie, kształtowania relacji bez przemocy, a także przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy w rodzinie kierowanych do dzieci i młodzieży, uczniowie zyskują wiedzę podnoszącą świadomość ich praw oraz będą potrafili poszukiwać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. Ponadto szkoła powinna pełnić aktywną rolę obserwatora funkcjonowania dziecka oraz instytucji mającej możliwość reakcji w sytuacji przemocy w rodzinie wobec ucznia;

- **ochrona zdrowia** – poprzez udzielanie pomocy medycznej i właściwe reagowanie w sytuacji kontaktu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie z instytucjami ochrony zdrowia, w połączeniu z niezwłocznym udzieleniem pomocy przez instytucje realizujące pomoc w formie interwencji kryzysowej zwiększy się skuteczność reagowania wskazanych instytucji w sytuacji przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Utworzenie systemu zwalczającego i zapobiegającego powstawaniu problemu przemocy w Gminie oraz uświadomienie wspólnoty na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja warsztatów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w warsztatach.
2	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.
3	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.
4	Prowadzenie zajęć w szkołach mających na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o negatywnych skutkach stosowania przemocy.	Liczba przeprowadzonych zajęć w szkołach.
5	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych.
6	Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy współpracy międzyinstytucjonalnej.
7	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, GKRPA, UG, PP, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2

Pomoc dla osób i rodzin, w których występuje problem przemocy oraz ułatwieniem im dostępu do form wsparcia.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja szkoleń dla pracowników ochrony zdrowia oraz placówek oświatowych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.
2	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
3	Rozpowszechnianie informacji na temat przeciwdziałania przemocy i udostępnienie ich w Internecie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
4	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemoc w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji kryzysowej, schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.
5	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.
6	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.
7	Pomoc w formie grupowych form wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.	Liczba osób dotkniętych przemocą, objętych grupową formą wsparcia.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, GKRPA, UG, PP, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa.

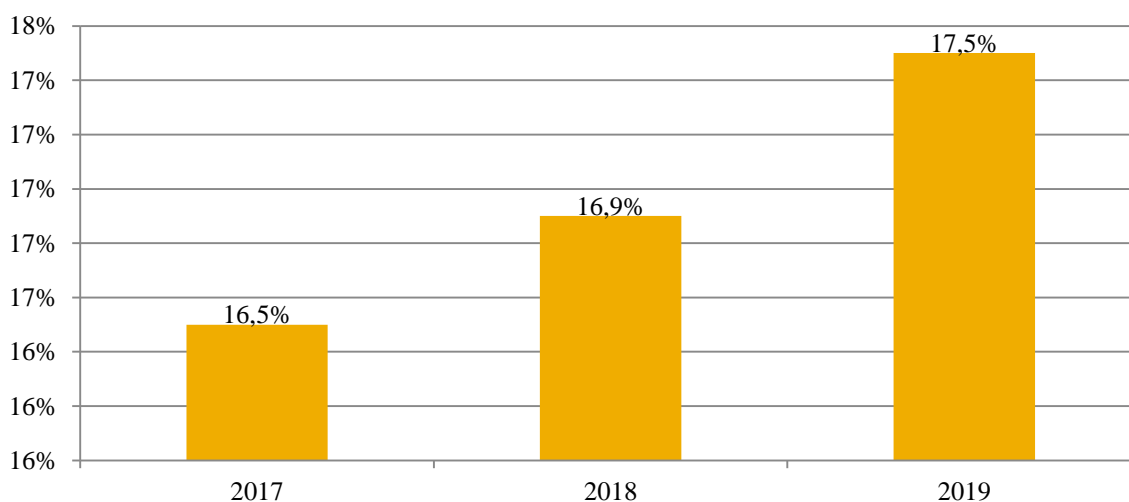
1.6. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć niewielki wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2019 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 17,5% wszystkich mieszkańców gminy Drzycim, co oznacza wzrost w stosunku do 2017 roku o 1 pp.

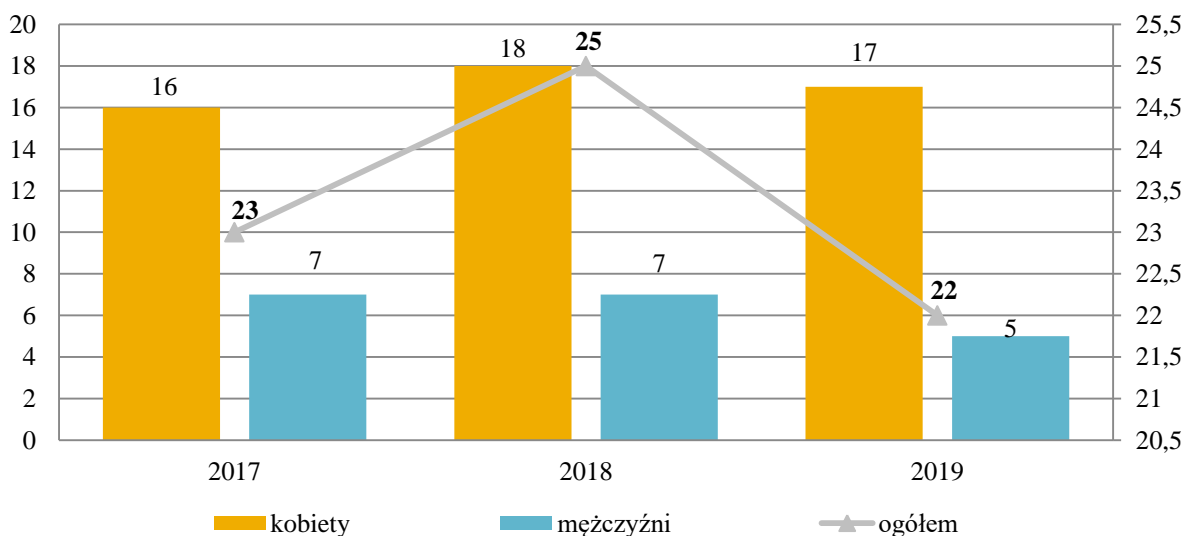
Wykres 32. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2019 roku 22. W analizowanym roku wystąpiła znacząca różnica w liczbie osób korzystających ze wsparcia GOPS ze względu na płeć (kobiety – 17 osób, mężczyźni – 5 osób). W roku przedmiotowym ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z pomocy społecznej w stosunku do 2018 roku zwiększyła się o 12%.

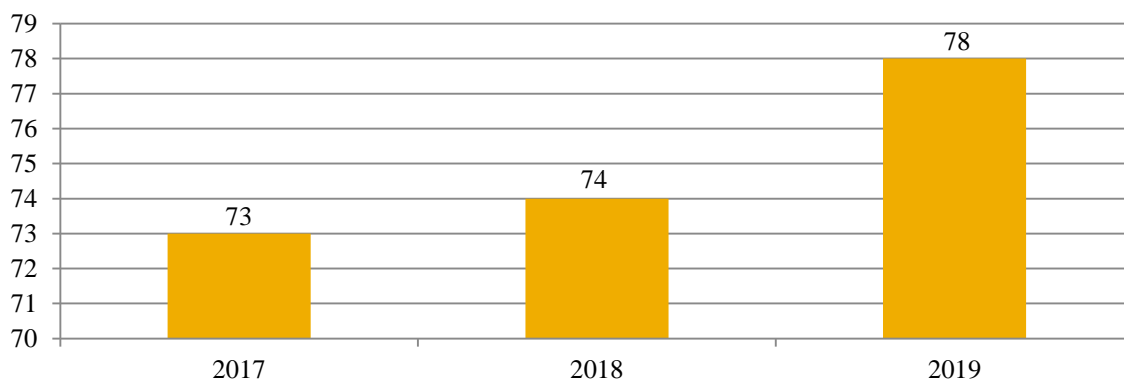
Wykres 33. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

W 2019 roku udzielonych zostało 78 świadczeń mieszkańcom Gminy, którzy ukończyli 75 lat. W porównaniu do roku poprzedniego dostrzegalny jest wzrost liczby przyznanych świadczeń w tym zakresie o 4, natomiast w porównaniu do 2017 roku o 5 świadczeń.

Wykres 34. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2019 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupelnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego, o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne Pomocy Rodzinie²⁰.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku, poniósł odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej 2 mieszkańców na łączną kwotę 83 168 zł. Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019 znajdują się w tabeli poniżej.

Tabela 17. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób	5	2	2
kwota świadczeń (zł)	123 553	78 695	83 168

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W gminie Drzycim funkcjonuje Klub Seniora „Jarzębina” w Gródku, którego siedzibą jest świetlica wiejska przy ul. Słonecznej. Drugi Klub Seniora „Niezapominajka” działa w Drzycimiu w Świetlicy Gminnej przy ul. Podgórznej 15 w Drzycimiu. W ramach Klubów prowadzone są spotkania dla osób starszych, w tym także spotkania okolicznościowe. Seniorzy z gminy Drzycim, dzięki działalności Klubów, mogą uczestniczyć w zorganizowanych wycieczkach. Działania jakie są podejmowane w Klubach dają możliwość osobom starszym aktywnie spędzać czas, integrować się z rówieśnikami oraz rozwijać swoje zainteresowania i pasje.

Na terenie Gminy działalność prowadzi również Uniwersytet Trzeciego Wieku, czyli uczelnia dla osób starszych, która ma na celu aktywizację osób starszych. Dzięki tej formie osoby starsze mogą uczyć się i pogłębiać wiedzę z różnej tematyki. Uniwersytet w Drzycimiu powstał 6 marca 2018 roku poprzez współpracę Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy

²⁰ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876).

z gminą Drzycim, a dokładnie z Gminną Biblioteką Publiczną, w której odbywają się zajęcia i wykłady.

Na terenie Gminy działają ponadto Koła Gospodyń Wiejskich:

- KGW Krakówianki w Krakówku,
- KGW w Sierosławiu,
- KGW Gródeckie Babeczki.pl w Gródku,
- KGW Nowoczesna Pani w Drzycimiu,
- KGW w Werach,
- KGW w Biechówku.

Zrzeszają one osoby aktywne i chcące rozwijać swoje pasje, działające na rzecz Gminy, a także utrwalające miejscowe tradycje i kulturę. Działalność KGW ma na celu także integrację międzypokoleniową, poprzez wspólne warsztaty i przekazywanie wiedzy.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych oraz stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności,
- wzrost liczby osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Aktywność i integracja seniorów” są:

- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim poprzez związane z wiekiem i starzeniem się organizmu, stopniowe i postępujące ograniczenie pełnej sprawności i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu i konieczność zapewnienia adekwatnej pomocy;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście pojawiających się zaburzeń psychicznych typowych dla osób w podeszłym wieku np. zespoły otępienne, demencja itp., wskazane są działania realizowane we współdziałaniu z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia, w szczególności w zakresie dostępnych usług;
- **zdrowie** – osoby starsze w większości są osobami cierpiącymi na różnego rodzaju schorzenia wynikające z ich wieku, a poprzez wspólne działania podmiotów

- lecniczych oraz pomocy społecznej możliwe jest jak najdłuższe utrzymanie osoby w jej środowisku naturalnym, bez konieczności zapewniania opieki całodobowej;
- **wspieranie rodziny** – osoby starsze są osobami o ogromnym potencjale, posiadają wiedzę i doświadczenie potrzebne osobom młodszym do dobrego funkcjonowania w życiu rodzinnym i zawodowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Opracowanie polityki lokalnej ukierunkowanej na aktywizację zawodową i obywatelską seniorów w Gminie.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja zajęć edukacyjno-informacyjnych mających na celu przedstawienie pozytywnego wizerunku osoby starszej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży.
2	Organizacja zajęć ruchowych dla seniorów z użyciem sprzętu siłowni zewnętrznych.	Liczba zorganizowanych zajęć ruchowych dla seniorów.
3	Edukacja oraz promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród osób starszych.	Liczba uczestników działań edukacyjnych.
4	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.
5	Wspieranie działalności Klubów Seniora w Gminie.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie Klubów Seniora.
6	Organizacja zajęć rozwijających zdolności seniorów.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach.
7	Rozpowszechnianie informacji o dostępnych usługach przeznaczonych dla seniorów poprzez rozdawanie ulotek i prowadzenie ogólnodostępnych serwisów internetowych.	Ilość udostępnionych dla mieszkańców informacji przydatnych dla seniorów.
8	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych o charakterze integrującym dla osób starszych.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.
9	Zacieśnianie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób starszych.
10	Wspieranie działalności Kół Gospodyń Wiejskich w Gminie.	Liczba działań podjętych w celu wspierania Kół Gospodyń Wiejskich.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG, Kluby Seniora.	NGO, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 2

Rozszerzenie zakresu usług dla osób starszych i ułatwienie dostępu do nich.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1	Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla osób starszych.
2	Udzielanie wsparcia materialnego i niematerialnego osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta wsparciem materialnym i niematerialnym.
3	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.
4	Podniesienie dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.
5	Prowadzenie mieszkań chronionych adresowanych do osób starszych.	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych.
6	Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	NGO, Kluby Seniora, PP.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.7. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

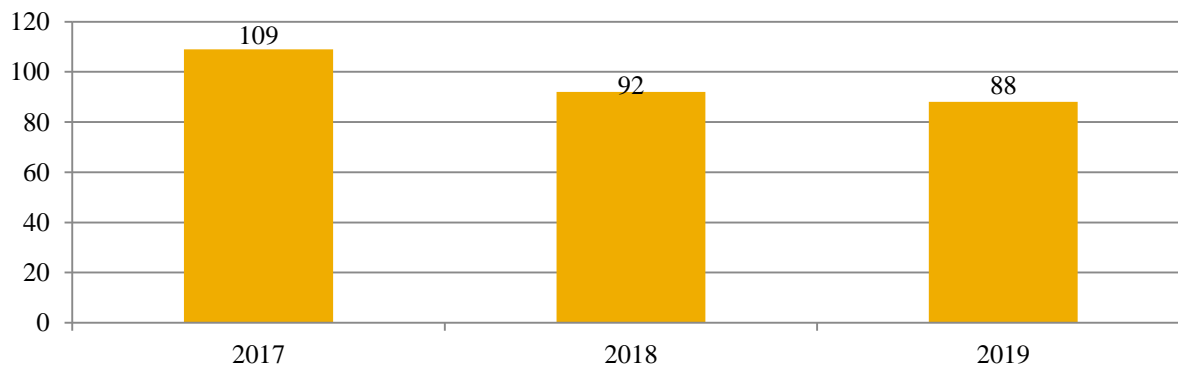
Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja

społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2019 roku bezrobocie znajdowało się na pierwszym miejscu jako powód udzielania pomocy i wsparcia rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzycimiu.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 88. Na przestrzeni lat 2017-2019 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu.

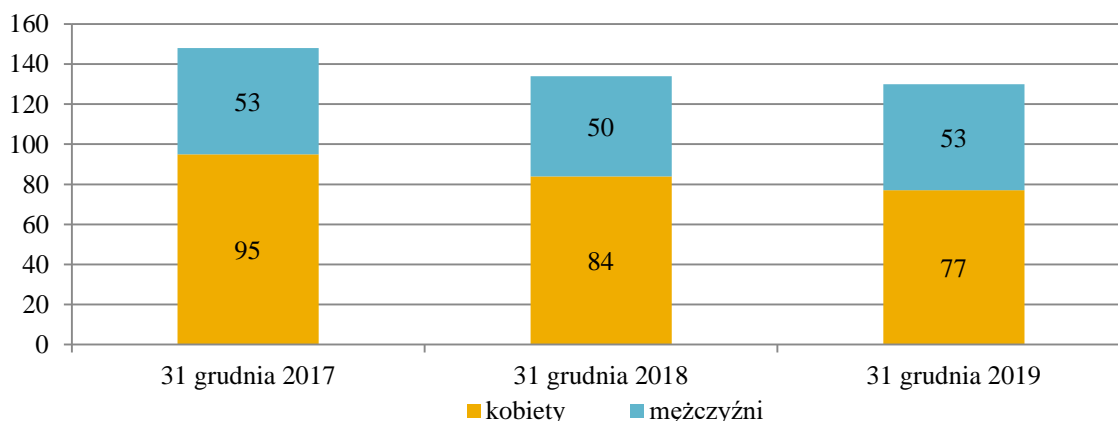
Wykres 35. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

Na koniec 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu zarejestrowanych było łącznie 130 mieszkańców gminy Drzycim. Oznacza to spadek w stosunku do roku poprzedniego o 2,3%, natomiast w porównaniu do roku 2017 o 12,2%. W analizowanych latach pod względem płci widoczna była znacząca dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było dużo więcej niż mężczyzn. W 2019 roku liczba kobiet zarejestrowanych w PUP wynosiła 77, natomiast liczba mężczyzn – 53.

Wykres 36. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek udziału osób powyżej 50 roku życia w porównaniu do ogółu zarejestrowanych o 10 pp., natomiast udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy zwiększył się o 2 pp.

Tabela 18. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Drzycim w latach 2017-2019 z podziałem na wiek

kategoria wiekowa	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	148	100	134	100	130	100
do 25 roku życia	22	15	19	14	22	17
powyżej 50 roku życia	49	33	33	25	30	23

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy albo o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu, pod koniec 2019 roku osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy stanowiły 26,2%, spośród wszystkich bezrobotnych mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2017-2019 udział osób długotrwanie bezrobotnych w ogólnej liczbie wszystkich mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP, uległ stopniowemu zmniejszeniu (w 2017 roku osoby te stanowiły 41,9% ogółu, natomiast w 2018 roku – 27,6%). Szczegółowe dane dotyczące liczby zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy z podziałem na czas pozostawania bez pracy przedstawiony został w tabeli poniżej.

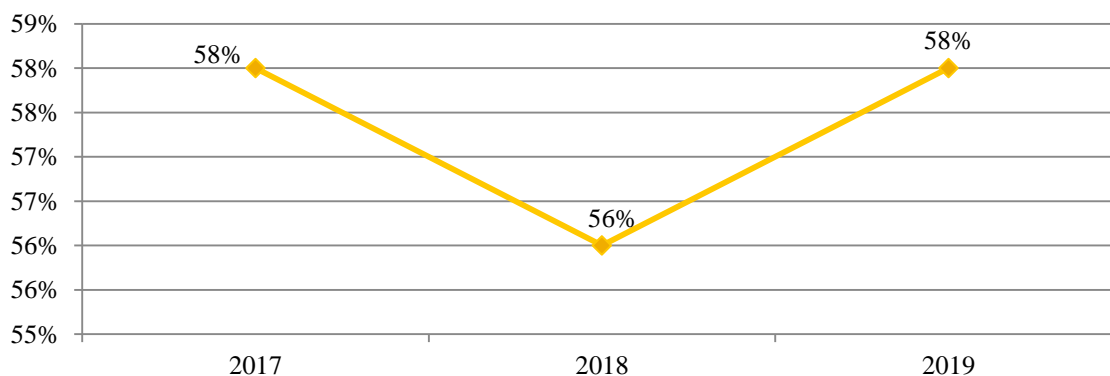
Tabela 19. Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Drzycim z podziałem na okres pozostawania bez pracy oraz płeć na przestrzeni 2017-2019

okres pozostawania bez pracy	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
do 1 miesiąca	8	10	7	8	8	10
do 3 miesięcy	15	15	25	14	18	20
3-6 miesięcy	15	7	14	10	14	8
6-12 miesięcy	11	5	12	7	12	6
12-24 miesięcy	20	9	9	4	13	5
powyżej 24 miesięcy	26	7	17	7	12	4

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni lat 2017-2019 wartość wskaźnika utrzymywała się na wysokim poziomie. W 2017 roku osiągnął on wartość 58%, w 2018 roku zmniejszył się o 2 pp., natomiast w 2019 roku ponownie kształtował się na poziomie 58%.

Wykres 37. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2019

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

Mieszkańcy gminy Drzycim korzystają z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w kierunku rozwoju zatrudnienia. W 2019 roku bezrobotni w wieku 30 lat lub więcej (w tym także niepełnosprawni) zamieszkujący gminę Drzycim mogli wziąć udział w projekcie „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w powiecie świeckim (III)” realizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu. W ramach przedsięwzięcia uczestnicy mogli skorzystać z poradnictwa zawodowego, mieli możliwość odbycia stażu, otrzymać jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej lub dostać zwrot kosztów

za wyposażenie stanowiska pracy. Kolejny program jaki był realizowany w Urzędzie Pracy w Świeciu w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 to „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świeckim (III)”, który skierowany był do osób zarejestrowanych jako bezrobotne w wieku do 29 roku życia. Uczestnicy objęci byli poradnictwem zawodowym/pośrednictwem pracy, mieli możliwość odbycia stażu i mogli otrzymać jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- znaczny udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych;
- wysoka wartość wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu”, są:

- **wspieranie rodziny** – utrata pracy zawodowej jest szczególnie dotkliwa dla osób, które mają na utrzymaniu rodzinę, skutki bezrobocia dotyczą wówczas nie tylko jednostki, ale również najbliższego otoczenia – rodziny, utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzącej do lęku, niepewności czy beznadziejności, a ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia poszczególnych potrzeb; opisane sytuacje w sposób szczególny mają wpływ na dzieci w rodzinach;
- **ubóstwo** – brak pracy, a w związku z tym wynagrodzenia, bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu życia i niesamodzielność finansową; podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za powstawanie biedy jest brak pracy, czyli bezrobocie lub bierność zawodowa, brak dochodów z pracy często uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb;
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim w kontekście ograniczonej liczby ofert pracy skierowanej do osób niepełnosprawnych;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim w kontekście używania nałogowych schematów rozładowania napięcia wynikającego z doświadczenia problemu bezrobocia;

- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście występowania bezrobocia jako tzw. czynnika wyzwalającego zaburzenia psychiczne;
- **edukacja** – w kontekście możliwości wykorzystania narzędzi przekwalifikowania, podniesienia kompetencji, kształcenia ustawicznego, zmiany profilu zawodowego jako czynniki zapobiegające utracie pracy oraz mający wpływ na szybki powrót na rynek pracy w sytuacji jej utraty.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Podnoszenie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na rynku pracy.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.
2	Działania mające na celu aktywizację zawodową kobiet.	Liczba podjętych działań w celu aktywizacji zawodowej kobiet.
3	Stworzenie odpowiedniej oferty reklamującej gminę Drzycim w celu pozyskania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	Liczba pozyskanych przedsiębiorców.
4	Współpraca gminy Drzycim z Powiatowym Urzędem Pracy oraz lokalnymi pracodawcami w zakresie zwiększania aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań w ramach współpracy poszczególnych instytucji.
5	Organizacja szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania wsparcia finansowego na rozpoczęcie lub rozwój prowadzonej działalności gospodarczej.	Liczba osób objętych szkoleniami i poradnictwem.
6	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.
7	Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiająca szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Liczba miejsc dostępnych w publicznych placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.
8	Realizacja warsztatów/szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.
9	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych.	Liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba osób biorących w nich udział.
10	Budowanie i wzmacnianie kompetencji oraz zachowań społecznych u osób i rodzin z problemem bezrobocia.	Liczba osób objętych programem wsparcia.

11	Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.
-----------	--	---

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
PUP, GOPS, UG.	NGO, placówki oświatowe, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

1.8. WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

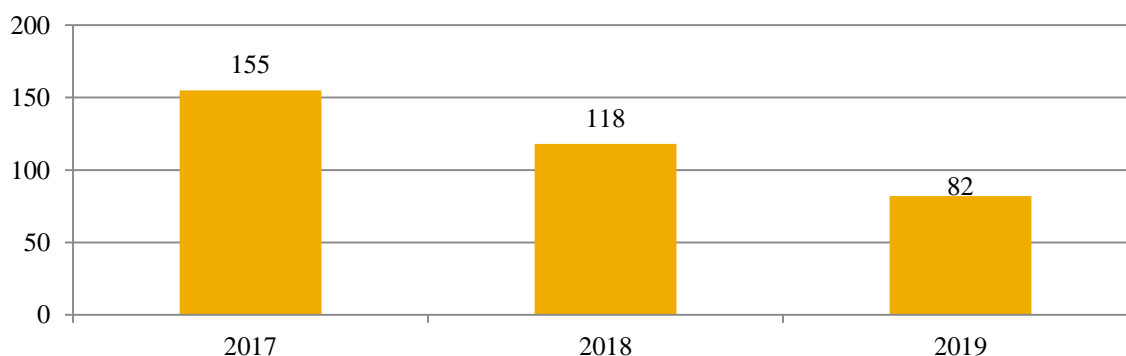
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2019 roku ubóstwo znajdowało się na drugim miejscu jako powód udzielania pomocy i wsparcia rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzycimiu.

Dane źródłowe pokazują, że w latach 2017-2019 liczba rodzin, które otrzymały pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa systematycznie zmniejszała się. W 2019 roku z pomocy GOPS z powodu ubóstwa skorzystały 82 rodziny, to o 47% mniej niż w 2017 roku i jednocześnie o 31% mniej niż w 2018 roku.

Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku zasiłki stałe pobierało 31 osób, tj. o 16% mniej w stosunku do 2017 i 2018 roku. W przypadku zasiłków okresowych, w 2019 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 29 – co oznacza wzrost o 21% w stosunku do roku 2018 i 27% w stosunku do roku 2017. Zasiłki celowe pobierały natomiast 134 osoby i jest to spadek o 3% w porównaniu do 2018 roku oraz o 8% w stosunku do 2017 roku.

Tabela 20. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe, okresowe oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019

rodzaj zasiłku	2017		2018		2019	
	liczba osób	kwota świadczeń (zł)	liczba osób	kwota świadczeń (zł)	liczba osób	kwota świadczeń (zł)
zasiłek stały	37	189 905	37	158 972	31	185 613
zasiłek okresowy	22	23 874	24	24 886	29	40 906
zasiłek celowy	145	246 991	138	228 248	134	195 020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Mieszkańcy gminy Drzycim korzystali z programu finansowanego w zakresie dożywiania – „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020. Głównym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

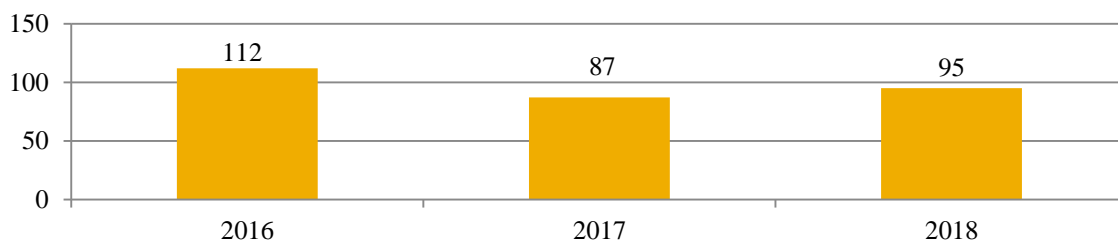
- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych²¹.

Program jest finansowany ze środków własnych Gminy, a także dotacji z budżetu państwa w ramach dofinansowania Programu.

W roku 2018 z posiłku w ramach Programu skorzystało 95 osób. W porównaniu do roku 2017 liczba korzystających z danego świadczenia zwiększyła się o 8 osób, z kolei względem roku 2016 uległa spadkowi o 17 świadczeń.

²¹ www.gov.pl/web/rodzina

Wykres 39. Świadczenia niepieniężne przyznane w ramach wieloletniego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 i 2018 rok

15 października 2018 roku ustanowiony został Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program skierowany jest do dzieci, uczniów i młodzieży, a także osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- posiłek,
- świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności,
- świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Ponadto celem Programu jest wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole²². W 2019 roku w gminie Drzycim świadczenie w formie posiłku otrzymało 120 osób i przeznaczono na to kwotę 44 020 zł.

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych z związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2019 roku świadczenie pieniężne w formie dodatków mieszkaniowych otrzymało 157 gospodarstw domowych – to o 31% mniej niż w 2018 roku i spadek o 51% w porównaniu do roku 2017. W omawianym roku kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 18 264 zł.

Tabela 21. Liczba gospodarstw domowych pobierających dodatki mieszkaniowe i ich kwota w złotych w latach 2017-2019

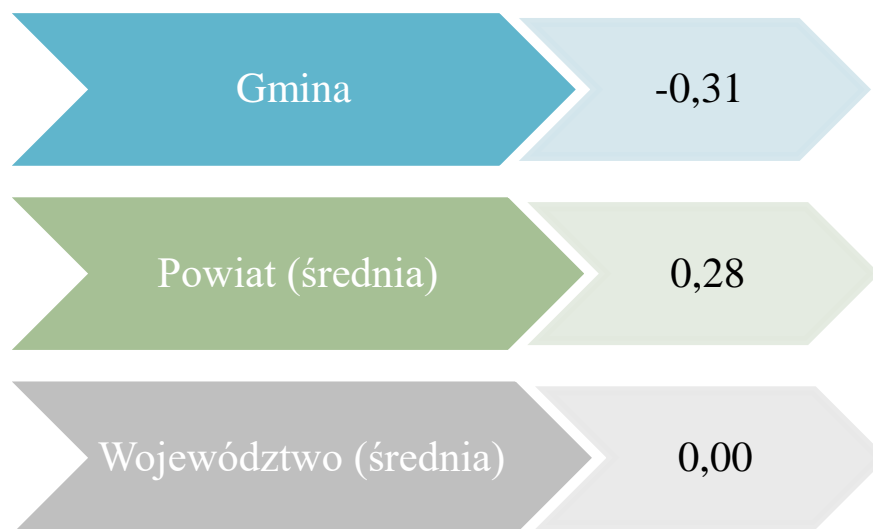
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba gospodarstw domowych	320	228	157
kwota świadczeń (zł)	30 795	24 538	18 264

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

²² Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2020”

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym kształtuje się w gminie Drzycim na niższym poziomie, niż ma to miejsce zarówno na terenie całego powiatu, jak i województwa. Na wartość barometru ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/ niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja Gminy jest korzystniejsza. W gminie Drzycim wynosi on -0,31, natomiast na terenie powiatu 0,28.

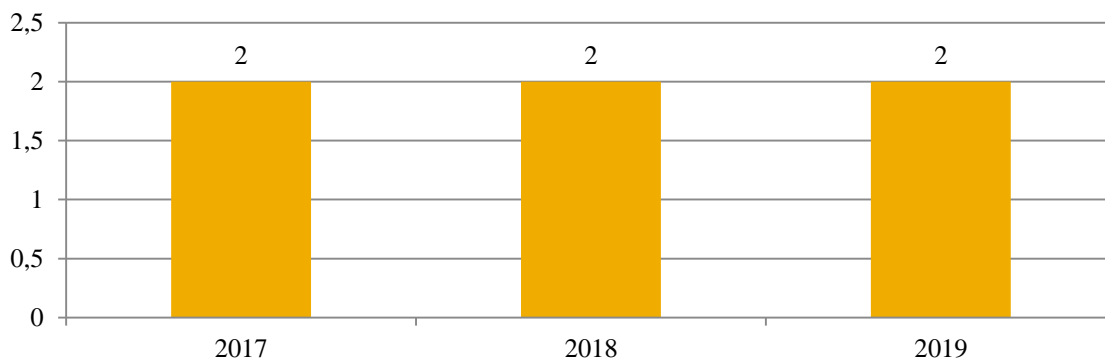
Rysunek 5. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Drzycim, powiecie świeckim oraz województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W latach 2017-2019 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności utrzymywała się na stałym poziomie – 2. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności wskazują na to, że problem ten nie występuje na terenie Gminy w dużym natężeniu.

Wykres 40. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu bezdomności w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych;
- ubóstwo jako drugi powód pod względem częstości przyznawania pomocy i wsparcia GOPS;
- przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności
- wzrost liczby przyznawanych zasiłków celowych.

Korelacje

Problem ubóstwa pozostaje w ścisłej korelacji z innymi problemami społecznymi. Główne obszary korelacji można uznać za determinanty ubóstwa.

- **bezrobocie** – czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy, a ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych;
- **niepełnosprawność** – obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem;
- **wiek** – w Polsce najczęściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci jako członkowie rodzin. Niezależnie od niższej niż w pozostałych przedziałach wiekowych częstotliwości zagrożenia ubóstwem, szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób starszych, których możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji

materialnej są znacznie ograniczone z powodu stanu zdrowia, wieku oraz funkcjonowania w jednoosobowych gospodarstwach domowych;

- **wykształcenie** – ważnym wskaźnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest (niskie) wykształcenie, kompetencje zawodowe członków gospodarstwa domowego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Wsparcie osób z problemem ubóstwa i pomoc w aktywizacji społecznej.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Udostępnianie mieszkańcom materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa.	Liczba udostępnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.
2	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.
3	Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.
4	Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba osób objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.
5	Przeprowadzanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe wśród osób z problemem ubóstwa.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	UG, NGO, PUP, placówki oświatowe.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2

Pomoc osobom zagrożonym marginalizacją i wsparcie w radzeniu sobie z tym problemem.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Wsparcie osób z problemem ubóstwa w prowadzeniu gospodarstwa domowego poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, którym przyznano zasiłki celowe i rzeczowe.
2	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.
3	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.
4	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	NGO, UG.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 3

Przeciwdziałanie powstawaniu problemu bezdomności w Gminie i pomoc osobom bezdomnym.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Ułatwienie osobom bezdomnym dostępu do korzystania z publicznej służby zdrowia.	Liczba wniosków złożonych przez osoby bezdomne, NFZ lub podmioty lecznicze.
2	Działania edukacyjno-informacyjne mające na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem bezdomności oraz zmotywowanie do reagowania w przypadku, gdy osoba bezdomna znajduje się w sytuacji zagrożenia życia.	Liczba przeprowadzonych w społeczności lokalnej działań edukacyjno-informacyjnych.
3	Praca socjalna polegająca na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.	Liczba działań polegających na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.
4	Monitorowanie skali bezdomności oraz sytuacji osób bezdomnych na terenie Gminy.	Liczba działań monitorujących skalę bezdomności w Gminie oraz sytuacje osób bezdomnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	NGO, UG, PP.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.9. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego w Gminie realizowane są przez dzielnicowego z Posterunku Policji w Osiu.

W 2019 roku w gminie Drzycim stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 70 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,3 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców wszystkich przestępstw ogółem w Gminie wynosi 76,5% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa kujawsko-pomorskiego oraz nieznacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Drzycim najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 8,13 (wykrywalność 69%) oraz przeciwko mieniu – 5,76 (wykrywalność 56%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe – 2,4 (99%), o charakterze gospodarczym – 2,8 (69%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,26 (92%)²³.

Tabela 22. Rodzaje przestępstw i ich szacowana liczba w 2019 roku

Rodzaj przestępstwa	Szacowana liczba przestępstw w latach 2017-2018
kryminalne	40
gospodarcze	14
drogowe	12
przeciwko życiu i zdrowiu	1
przeciwko mieniu	28

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

²³ <https://www.polskawliczbach.pl>

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie przestępstw kryminalnych na terenie Gminy;

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przestępczość” są:

- **bezrobocie i ubóstwo** – długotrwałe bezrobocie prowadzić może do obniżenia poczucia własnej sprawczości, z kolei ubóstwo skutkować może przeniesieniem odpowiedzialności za swoje życie i czyny na obecnie panujący ustrój/władze/konkretne instytucje;
- **wspieranie rodziny** – w zakresie przekazywania pozytywnych norm i wartości życia w bezpiecznym, nie przestępczym społeczeństwie;
- **przemoc** – przemoc ściśle związana jest z pojęciem przestępczości; przemoc w rodzinie, która nie jest zgłaszana, utwierdzać może sprawcę w poczuciu bezkarności;
- **uzależnienia** – zarówno w kontekście handlu nielegalnymi towarami, jak i zwiększeniem dokonywanych przestępstw pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1

Poprawa bezpieczeństwa publicznego w Gminie.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej oraz edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych.	Liczba mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.
2	Zwiększenie liczby patroli Policji.	Wzrost wskaźnika wykrywalności włamań i kradzieży.
3	Podnoszenie kompetencji organów działających w obszarze bezpieczeństwa publicznego.	Liczba uczestników warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje.
4	Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa mieszkańców oraz możliwości pomocy.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UG, PP.	NGO, GOPS, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.10.REWITALIZACJA SPOŁECZNA

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Gmina Drzycim realizuje *Program Rewitalizacji Gminy Drzycim na lata 2016-2023*, stanowiący podstawę do podjęcia działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” - ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2020 r. poz. 802 z późn. zm.).

Obszar rewitalizacji to taki, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Głównym celem rewitalizacji gminy Drzycim jest: *„Ożywienie i aktywizacja lokalnej społeczności oraz zwiększenie partycypacji w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji”*. Na podstawie sformułowanego celu określono kierunki działań rewitalizacyjnych:

- Aktywizacja i integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym seniorów i osób długotrwale bezrobotnych.
- Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizowanych.
- Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej dla rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie rewitalizacji.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym – starzejące się społeczeństwo,
- wysoki odsetek osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych,

- zaniedbania w infrastrukturze rekreacyjnej i wypoczynkowej.

Cele operacyjne

L.P.	Kierunek działania	Projekt rewitalizacyjny
1	Aktywizacja i integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym seniorów i osób długotrwale bezrobotnych.	<p>Rozwój oferty integracyjnej oraz oferty spędzania czasu wolnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Zajęcia aktywizacyjne. b) Klub Seniora. c) Realizacja Integracyjnych i aktywizujących inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności. d) Aktywizacja sportowa seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem. e) Działania integracyjne – koła zainteresowań – Wery. f) Działania integracyjne – koła zainteresowań – Gródek.
2	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizowanych.	<p>Podnoszenie kompetencji zawodowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Rozwój kwalifikacji – kursy zawodowe dla dorosłych. b) Rozwój kompetencji i umiejętności. c) Aktywizacja zawodowa i społeczna poprzez organizację kursów kulinarnych i rękodzieła artystycznego. <p>Aktywizacja zawodowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Aktywizacja zawodowa poprzez samo zatrudnienie „Bądź przedsiębiorczy”. b) Projekt informacyjno-animacyjny na temat tworzenia i funkcjonowania spółdzielni socjalnej.
3	Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej dla rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie rewitalizacji.	<p>Modernizacja obiektów infrastruktury na terenie rewitalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Remont świetlicy oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Werach. b) Modernizacja przystani kajakowej oraz utworzenie strefy rekreacyjno-sportowej nad rzeką.

2. ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

1. Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
2. Prowadzenie działalności przez średnie oraz małe przedsiębiorstwa na terenie Gminy.
3. Obecność infrastruktury sportowej.
4. Wzrost liczby mieszkań w ciągu ostatnich lat.
5. Funkcjonowanie szkół podstawowych.
6. Funkcjonujące Koła Gospodyń Wiejskich w Gminie.
7. Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej.
8. Funkcjonowanie Klubów Seniora w gminie Drzycim.
9. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
10. Prowadzone działania o charakterze kulturalnym przez Świetlicę Gminną.
11. Funkcjonowanie Gminnej Przychodni w Drzycimiu.
12. Działające świetlice wiejskie na terenie Gminy.
13. Spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych w Gminie.
14. Spadek liczby osób długotrwale pobierających świadczenia.
15. Mała liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.
16. Działające liczne organizacje pozarządowe na terenie Gminy.
17. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Gminie dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
18. Działająca samopomocowa grupa AA.

SŁABE STRONY

1. Ujemny przyrost naturalny w 2019 roku oraz spadek liczby mieszkańców Gminy na przestrzeni ostatnich lat.
2. Ujemne saldo migracji.
3. Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.
4. Brak funkcjonujących na terenie Gminy publicznych klubów dziecięcych i żłobków.
5. Brak działających samopomocowych grup wsparcia (AI-Anon, DDA) na terenie Gminy.
6. Brak Świetlicy Środowiskowej w Gminie.
7. Brak funkcjonujących rodzin wspierających.
8. Wydatki przewyższające dochody Gminy.
9. Większy udział kobiet wśród osób bezrobotnych niż mężczyzn.
10. Wzrost wartości sprzedanego alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca.
11. Bezrobocie jako główny powód udzielania pomocy i wsparcia rodzinom przez GOPS.
12. Niższa wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w porównaniu do powiatu.
13. Brak realizowanych programów profilaktycznych rekomendowanych.
14. Wysoka wartość wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
15. Większy udział kobiet w ogólnej liczbie osób długotrwale pobierających świadczenie w ostatnich latach.
16. Wzrost wskaźnika deprywacji lokalnej w ostatnim roku.
17. Wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ostatnich latach.
18. Ograniczona oferta spędzania wolnego czasu dla mieszkańców.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Rozwój turystyki.2. Rozwój gospodarczy Gminy.3. Pozyskanie dodatkowych środków unijnych na rozwój Gminy.4. Promocja Gminy.5. Utworzenie nowych miejsc pracy w Gminie.6. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.7. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.8. Wzrost aktywności i integracji osób starszych.9. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.10. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.11. Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.12. Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.13. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.14. Wspieranie lokalnych rzemieślników.	<ol style="list-style-type: none">1. Starzejące się społeczeństwo.2. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.3. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.4. Możliwe wykluczenie osób z niepełnosprawnościami.5. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.6. Występowanie czynników zwiększających ryzyko nasilenia się zjawiska uzależnień (ubóstwo, bezrobocie).7. Migracje zarobkowe mieszkańców Gminy.8. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.9. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.

3. MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja

Gmina Drzycim zmierzająca do efektywnego rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, uwzględniając osoby zagrożone marginalizacją poprzez istniejące formy pomocy oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Misja

System pomocy społecznej dostosowany do potrzeb i problemów mieszkańców Gminy; wspierający w życiowych trudnościach; podnoszący jakość życia w Gminie i zachęcający do integracji społecznej.

4. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- wzrost atrakcyjności gminy Drzycim jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

5. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenia lidera, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest GOPS.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest gmina Drzycim.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

Plan komunikacji społecznej dokumentu

Obszary problemowe Strategii zostały przedstawione przed przystąpieniem do jej opracowania wszystkim zainteresowanym podmiotom odpowiedzialnym za realizację zadań zawartych w strategii. Po uchwaleniu Strategii przez Radę Gminy, zostanie umieszczona na stronie internetowej Gminy.

6. MONITORING

Proces monitoringu wdrażania strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Posterunku Policji w Osiu, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez GOPS przy ścisłej współpracy z gminą Drzycim. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii przeprowadzanej co dwa lata.

7. RAMY FINANSOWE

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Drzycim. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy Drzycim. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2019, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

W prognozie na lata 2021-2026 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Drzycim.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
1	2018	1 216 719
2	2019	1 202 877
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
3	2020	1 269 534
4	2021	1 301 272
5	2022	1 333 804
6	2023	1 367 149
7	2024	1 401 328
8	2025	1 436 361
9	2026	1 472 270

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
1	2018	82 024
2	2019	75 119
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
3	2020	91 700
4	2021	93 993
5	2022	96 342
6	2023	98 751
7	2024	101 220
8	2025	103 750
9	2026	106 344

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
1	2018	6 719 262
2	2019	7 475 777
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
3	2020	8 422 054
4	2021	8 632 605
5	2022	8 848 420
6	2023	9 069 631
7	2024	9 296 372
8	2025	9 528 781
9	2026	9 767 001

8. EWALUACJA

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i zadań strategii oraz rozwiązywanie problemów.

8.1. ZAKRES EWALUACJI

Ewaluacji podlegać będzie:

- materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen;
- ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

8.2. SPOSÓB EWALUACJI

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji i określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

8.3. NARZĘDZIA EWALUACJI

Planuje się stosowanie szerokiego zakresu metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnieniu mechanizmów interwencji publicznej z wykorzystaniem:

- ilościowych metod badawczych – pozwoli to na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi;
- technik: ankiety, zestawienia danych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług);
- narzędzi: tabel, wykresów, diagramów.

8.4. OKRES EWALUACJI

Planuje się przeprowadzenie w 2027 roku ewaluację końcową, która będzie stanowić obiektywną ocenę założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ramach Strategii działań.

9. OCENA RYZYKA

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Drzycim i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Gminy – Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy Drzycim, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

V. BIBLIOGRAFIA

1. Baza Danych Obiektów Topograficznych.
2. Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok (Uchwałą Nr X/55/2019 Rady Gminy Drzycim z dnia 28 października 2019 r.).
4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022 (Uchwała Nr XVIII/127/2016 Rady Gminy Drzycim z dnia 29 grudnia 2016 r.).
5. Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Drzycim na lata 2019-2021 (Uchwała Rady Gminy Drzycim nr III/9/2018 z dn. 19 grudnia 2018 r.).
6. <http://inwestycje.drzycim.pl/?cat=13>
7. <http://ppp-swiecie.pl/>
8. <http://sejm.gov.pl/>
9. <http://www.u3w.byd.pl/id,218/drzycim>
10. <https://bdl.stat.gov.pl/>
11. <https://poradnik.ngo.pl/>
12. <https://rejestr.io/>
13. <https://www.gov.pl/web/rodzina>
14. J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
15. Joanna Staręga-Piasek, Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
16. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
17. M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje.
18. Narodowy Spis Powszechny 2011.
19. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok.
20. Program współpracy Gminy Drzycim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok (uchwała Rady Gminy Drzycim nr X/57/2019 z dn. 28 października 2019 r.).

21. Sprawozdanie z działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego za rok 2017, 2018, 2019.
22. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok.
23. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2017,2018 i 2019 rok,
24. Sprawozdanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Drzycimiu.
25. Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzycimiu (uchwała Rady Gminy Nr XIII/70/2012 z dnia 27 marca 2012 roku).
26. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” z dn. 4 listopada 2016 r.
27. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876)
28. www.oke.gda.pl
29. www.psychiatriapolska.pl

VII. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

1. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Drzycim na mapie Polski	13
Rysunek 2. Gmina Drzycim na tle województwa kujawsko-pomorskiego	14
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Drzycim według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku).....	18
Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Drzycim alkoholu w latach 2017-2019.....	60
Rysunek 5. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Drzycim, powiecie świeckim oraz województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku.....	86

2. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Drzycim z podziałem na płeć w latach 2017-2019.....	15
Tabela 2. Przyrost naturalny dla gminy Drzycim w latach 2017-2019.....	16
Tabela 3. Migracje na pobyt stały w gminie Drzycim w latach 2017-2019	16
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019.....	26
Tabela 5. Liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Drzycim na przestrzeni lat 2017-2019	27
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie w porównaniu do powiatu w 2019 roku.....	30
Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2019	37
Tabela 8. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2019 w podziale na płeć	38
Tabela 9. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2019	39
Tabela 10. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019.....	43
Tabela 11. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019.....	49

Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2019.....	50
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2019	50
Tabela 14. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Drzycim wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019	58
Tabela 15. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019	66
Tabela 16. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019.....	68
Tabela 17. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019.....	74
Tabela 18. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Drzycim w latach 2017-2019 z podziałem na wiek.....	79
Tabela 19. Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Drzycim z podziałem na okres pozostawania bez pracy oraz płeć na przestrzeni 2017-2019.....	80
Tabela 20. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe, okresowe oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019.....	84
Tabela 21. Liczba gospodarstw domowych pobierających dodatki mieszkaniowe i ich kwota w złotych w latach 2017-2019	85
Tabela 22. Rodzaje przestępstw i ich szacowana liczba w 2019 roku	90

3. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców gminy Drzycim	15
Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2019	17
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2017-2019.....	17
Wykres 4. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Drzycim w 2019 roku.....	18
Wykres 5. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)....	20
Wykres 6. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	20

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie świeckim na przestrzeni lat 2017-2019 w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)	21
Wykres 8. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Drzycim na przestrzeni lat 2017-2019.....	22
Wykres 9. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku	23
Wykres 10. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku.....	23
Wykres 11. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy, powiatu i województwa.....	24
Wykres 12. Udział wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w latach 2017-2019.....	26
Wykres 13. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Drzycim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2017-2019	27
Wykres 14. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019.....	35
Wykres 15. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Drzycim w latach 2017-2019	35
Wykres 16. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2019	36
Wykres 17. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 roku	37
Wykres 18. Powody udzielania świadczeń w 2019 roku (liczba rodzin).....	38
Wykres 19. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019	43
Wykres 20. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2019.....	44
Wykres 21. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019.....	44
Wykres 22. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w Gminie w latach 2017-2019	45
Wykres 23. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	46
Wykres 24. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	49

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRZYCIM NA LATA 2021-2026

Wykres 25. Liczba świadczeń pielęgnacyjnych w latach 2017-2019	51
Wykres 26. Liczba korzystających z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminie.....	54
Wykres 27. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2019	58
Wykres 28. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2017-2019	59
Wykres 29. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia na terenie gminy Drzycim w latach 2017-2019 (w złotych).....	61
Wykres 30. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Drzycim na przestrzeni lat 2017-2019	61
Wykres 31. Dane dotyczące grup roboczych w latach 2017-2019	67
Wykres 32. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2017-2019	72
Wykres 33. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2019	73
Wykres 34. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2019 (liczba świadczeń).....	73
Wykres 35. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2019	78
Wykres 36. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2019.....	79
Wykres 37. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2019	80
Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2019	83
Wykres 39. Świadczenia niepieniężne przyznane w ramach wieloletniego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób).....	85
Wykres 40. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	87

O ś r o d e k P s y c h o p r o f i l a k t y k i

„ N o w a P e r s p e k t y w a ”

t e l . + 4 8 1 2 4 2 2 8 2 3 0

t e l . k o m . 5 3 4 3 0 3 2 4 0

e - m a i l : biuro@nowa-perspektywa.pl

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 16b i art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2020 r., poz.1876 z późn.zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim na lata 2021-2026 jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Drzycim. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska